

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Oktober 2019

Letnik 4, številka 7

Iz tokratne vsebine:

Obvestilo uredništva

stran 2

Pogovor z gospodom Axlom Beckerjem

stran 4

Gospod Jurij Humar, Čudodelnik s Primskovega

stran 8-9

Festival Bogenšperk je obarval poletje

stran 15

ISSN 2463-8579

Nov začetek ...

Jesen se že kaže v vseh svojih barvah, žal pa tudi z vso svojo muhavostjo in neusmiljenostjo. V začetku septembra, prav na prvi šolski dan, smo doživeli za naše kraje nenavadno količino padavin. Naša občina se je zopet izkazala s sosedsko pomočjo ter nesebičnim in predanim delom naših gasilcev. Gasilci, iskrena vam hvala!

Neurje je zopet pokazalo na problematiko odvodnjavanja meteornih voda v naseljih in na neurejene struge vodotokov. S to problematiko smo ponovno apelirali na Ministrstvo za okolje, na katerem so nam končno prisluhnili in sklicali sestanek. Upam le, da se bo tudi v resnici nekaj premaknilo in bo država poskrbela za boljšo urejenost vodotokov.

Jesen prinaša tudi čas, ko se moramo ozreti nazaj, da si tako lažje načrtujemo nadaljnje korake v bližajočem se novem letu. Za nami je torej slabo leto novega mandata. Ne glede na vse začetne »težave« uresničujemo naloge, ki smo si jih zadali. Si pa želim, da bi bili še boljši.

Bliža se naš občinski praznik, zato se želim zahvaliti tudi vsem vam, spoštovani občani, ki se na različnih področjih trudite za vsakodnevni napredek naše občine. Naj si bo to na nivoju vrtca, osnovne šole, posameznih društev, obrti, podjetij, kmetij, župnij ali kakšnem drugem področju. Vse to gradi

Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji

našo občino. Mejimo na občino, ki pravi, da ima najlepše mesto. Sam pa vedno rad pristavim, da prihajam iz najlepše občine. In to smo v zadnjem letu pokazali in dokazali tudi širši okolici, ki nam to tudi prizna. Zato praznujmo s ponosom in novimi načrti. Verjamem, da nam bo uspelo. Srečno občina Šmartno.

Rajko Meserko, župan

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00

Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00

Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla novembra 2019, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, 28. 10. 2019, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogensperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Primskova Gora

Foto:

Helena Selan

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Javna razgrnitev modelov vrednotenja

Avtorica članka: Andreja Leskovšek

Na podlagi Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin je Občina Šmartno pri Litiji prejela predloge modelov vrednotenja. Modeli vrednotenja bodo javno razgrnjeni v sejni sobi Občine Šmartno pri Litiji, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji.

Javna razgrnitev bo trajala od 1. 10. 2019 do 30. 10. 2019. Predlogi modelov vrednotenja in tudi vse dodatne informacije o projektu s pogostimi vprašanji ter odgovori so dostopni na spletni strani Portala za množično vrednotenje nepremičnin (Portal MVN) na naslovu <https://www.mvn.e-prostor.gov.si/>. Na Portalu MVN bodo objavljene tudi poizkusno izračunane vrednosti, izračunane na osnovi objavljenega predloga modelov in podatkov nepremičnin v registru nepremičnin na dan 27. 6. 2019. Na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji <https://smartno-litija.si/pomembnejse-objave/> si lahko prav tako ogledate izrise vrednostnih con za občino Šmartno pri Litiji.

Javna predstavitev modelov vrednotenja bo potekala v četrtek, 17. 10. 2019, od 10.00 do 13.00 v prostorih Občine Litija, Jerebova ulica 14, 1270 Litija.

Če imate **pripombo** in želite predlagati spremembo modela, boste na portalu MVN ali na naši občini dobili poseben obrazec. Vanj se vpiše pripomba in se čimbolj utemelji. Če bo vaš predlog vezan na zaris vrednostne cone občine ali na višine vrednostnih ravni nepremičnin, se posreduje obrazec (JR.MV-1) na občino na naslov Občina Šmartno pri Litiji, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji ali skeniranega na elektronski naslov info@smartno-litija.si. Če pa bo vaša pobuda vezana na drug element modelov, pošljete izpolnjen obrazec (JR.MN-2) na naslov Geodetska uprava RS, Vrednotenje, Zemljemerska 12, 1000 Ljubljana ali na vrednotenje@gov.si. Pripombe je možno oddati od 1. 10. 2019 do 15. 11. 2019. Šteje se, da je pri dajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov dan pristanek za objavo teh podatkov v javno objavljenih stališčih do pripomb. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

Za morebitno pomoč in vprašanja lahko kontaktirate **klicni center na 080 20 09**. Svetovalci na klicnem centru so vam na voljo vsak delovni dan od 8. do 16. ure.

Poslanec DZ RS Boris Doblekar – moje aktivnosti v okviru poslanske skupine SDS

Na junijski redni seji Državnega zbora je bil sprejet moj predlog Zakona o voznikih, ki prinaša pozitivne spremembe, administrativne olajšave predvsem za PGD in voznike ostalih interventnih vozil glede voznških dovoljenj, zdravniških spričeval in ostalih olajšav.

Podprl sem interventni zakon o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda in volkov iz narave. Zavrnjen je bil zakon o mednarodni zaščiti, s katerim smo v SDS želeli zaostriati podeljevanje azila. Imenovali smo informacijsko pooblaščenko, ostala je prejšnja Mojca Prelesnik. Izvolili smo novega sodnika Ustavnega sodišča RS, Roka Čeferina. **Na izredni seji** je bila zavrnjena naša interpelacija ministra za obrambo Karla Erjavca zaradi zlorabe varnostno obveščevalnih služb ter zavajanja in laganja o streljanju na Počku.

Na julijski seji smo odredili Akt o odreditvi parlamentarne preiskave s komisijo zaradi kazenskega pregona Franca Kanglerja. Zavrnjen je bil predlog tobačnega zakona za podaljšanje roka o uvedbi enotne embalaže. Sprejet je bil vladni zakon o financiranju javnega izobraževalnega programa v zasebnih šolah, sledil je veto Državnega sveta, v ponovnem odločanju je zakon padel. Sprejet je bil zakon o nepremičninskem posredovanju, veto ni bil sprejet, zakon je romal na Ustavno sodišče RS. Vložili smo predlog zakona o DDV za znižanje davka za knjige na 5 %, vložili zakon o Državnem zboru, ki ga DZ kot edina državna ustanova nima, in Zakon o poslancih. Šestič smo vložili predlog zakona ZOFVI, da se udejanji odločba Ustavnega sodišča RS. Vložili smo zahteve za oceno ustavnosti Zakona o zdravstveni dejavnosti in Zakona o dohodnini.

Aktualne so spremembe volilne zakonodaje, s spremembami volilnih okrajev in volilnih enot, posebej v našem primeru, ko nas novi predlog premešča iz 4. v 6. volilno enoto, v javni razpravi je osnutek predloga o ustanovitvi pokrajin, ki nas uvršča v štajersko pokrajino. Oba predloga sta po mojem mnenju nevzdržna, smešna in brez realne podlage.

Aktualna problematika, vredna pozornosti, je nadaljevanje kopičenja frakcij odpadkov po komunalah in centrih za zbiranje odpadkov, prepočasno odpravljanje posledic neurij, problematika še vedno prevelikega števila zveri, vrši se sicer predviden odstrel, veliko težav pri tem po nepotrebnem povzročajo nevladne organizacije. Slaba letina povzroča težave čebelarstvu, zato mora država pomagati čebelarjem in z 11. sklepi našega odbora za kmetijstvo smo ministrstvu naložili, da se z ukrepi pomaga čebelarjem in uredi mnogo neurejenih stvari v panogi, od katere je ne nazadnje odvisen tudi naš

obstoj. **Pereča je, in to iz dneva v dan bolj, migrantska problematika ter s tem ogrožanje varnosti ljudi in premoženja ter tudi »socialni turizem«, ki pri nas kar cveti, pa vsekakor tudi nerazumne odločitve o milijonskih odpisih dolgov ob tem, ko je sosed kaznovan, če pomaga sosedu!**

Z ustnim poslanskim vprašanjem sem ponovno izpostavil problematiko izgradnje obvoznice Hotič, Litija in Gabrovka ter pozval odgovorne in zahteval, da se hitreje peljejo postopki in tudi težave kmetov zaradi povečanega pogina goveda in drobnice, domnevno zaradi množičnega cepljenja proti boleznim modrega jezika, dosegel sem tudi, da država pozove kmete, da redno prijavljajo pogine in izrazijo sum pogina zaradi cepljenja.

Postavil sem tudi vprašanje s pobudo, da se poveča pomoč države pri sofinanciranju investicij v zaščito in reševanje PGD in občin, posebej v novi finančni perspektivi 2021 do 2027, resno pristopi k nakupu novih reševalnih helikopterjev in vzpostavi protitočna obramba, kot jo poznajo npr. v Avstriji in drugod.

Sanacija odlagališča Rakovnik

Ponovno sem postavil poslansko vprašanje o sanaciji Rakovnika in moram reči, da sem zelo vesel, da potrebni postopki po dolгих letih zanemarjanja problematike intenzivno potekajo in je poleg prenosa lastništva na državo že podpisana pogodba z upravitelcem Infra. V teh dneh pa gre minister za okolje z ekipo za menoj na terenski ogled odlagališča.

Pomagam občinam pri zadevah na državnih ravni, se redno udeležujem dogodkov v občinah ter državi in se redno odzivam državljanom in državljanom.

Moje aktivnosti lahko med drugim spremljate tudi na Facebooku.

Vaš poslanec, Boris Doblekar

Umetnost združuje ljudi

Avtorica članka: Marta Kotar,
prevedel: dr. Jernej Kotar

V prejšnji številki Krajevnih novic smo poročali, da je bila konec avgusta v galeriji gradu Bogenšperk odprta razstava priznanega nemškega umetnika, gospoda Axla Beckerja. Priložnost smo izkoristili za navezavo stikov, za katere verjamemo, da bodo vodili v trajno sodelovanje. Gospod Becker se je našemu povabilu k pogovoru z veseljem odzval, za kar se mu lepo zahvaljujemo.

Gospod Axel, najlepša hvala za vaš priazen odziv na moje povabilo k pogovoru. Mnogi smo vas imeli priložnost spoznati na otvoritvi razstave, drugi še ne. Se za začetek lahko našim bralkam in bralcem na kratko predstavite?

Moje ime je Axel Becker, rojen pa sem bil 15. decembra 1965 v Frankfurtu ob Majni.

Axel Becker

Kdaj in kako ste se začeli ukvarjati z umetnostjo? Od kod so prihajali prvi vplivi na vašo umetnost in ustvarjanje? Zagotovo vas del njih spremlja še danes, bi lahko kakšnega posebej izpostavili?

Že v zgodnjem otroštvu sem začel z umetniškim udejstvovanjem in ročnimi deli z različnimi surovinami in materiali, med drugimi s cinkom, lesom in keramiko. Pri tem me je navduševala možnost neskončnega ustvarjanja, ki me zaznamuje že celo življenje. Razvil sem svoj osebni slog z večinoma tridimenzionalnimi slikami v minimalističnem slogu. S tem želim postaviti učinkovit kontrast z informacijami preobremenjenemu svetu. Namen slik je opazovalca usmeriti na malo zapomljivih predmetov, ki njegov pogled osredotočijo na posamezno umetnino. Moja umetnost je učinkovit kontrast današnji informacijski prenasitenosti. Preprosta, jasna. Opazovalcu mora omogočati potrebno osredotočenost na bistvo.

Kot je omenjeno že v uvodu, na Bogenšperku trenutno gostuje vaša 3D razstava. Bi nam jo lahko na kratko predstavili?

3D razstava na gradu Bogenšperk prikazuje različna obdobja mojega umetniškega ustvarjanja. Sprva je predstavljeno zgodnje razdobje s slikami iz Časa za vino (*Time for Wine*), ki vsebuje različne tridimenzionalne ure v obliki odpiračev in sporoča »vzemite si čas za dobro vino«. Sledi obdobje v cinku oblikovanih skulptur, ki tudi prikazujejo tridimenzionalne različne elemente v kovini. S svetlobnimi odsevi kovine so umetnine za opazovalca interaktivne. Zadnje razdobje gre v smeri skulptur s slike. Moje delo v letu 2008 pri prof. Josipu Diminiću je imelo tu velik vpliv.

Čas za vino (*Time for Wine*)

Za vas imam pripravljeno vprašanje, za katerega verjamem, da bi vam ga marsikdo zastavil. Nam lahko zaupate, kakšna je vaša skrivnost ustvarjanja in kaj vam pri njem predstavlja največji izziv? Mislim, da je največja skrivnost umetnika njegov lastni navdih in ideje, ki nastajajo v njegovi glavi. Kajti umetnost se najprej začne v glavi. Izvor navdiha je največji zaklad umetnika. Potem pride sposobnost pretvorbe. Največji letošnji izziv je organizacija mednarodnih razstav, ki zahtevajo marsikaj. Pri tem me aktivno podpirajo moja žena, ki je prevzela celotno upravljanje in organizacijo, ter moja svakinja in svak, ki mi pomagata pri razstavah. Sicer takšen vsestranski podvig ne bi bil mogoč. Zagotovo je velik izziv ustvarjati umetnost za ljudi. Pomembni so mi številni ljubitelji umetnosti in obiskovalci, ki obiskujejo razstave. Z umetnostjo hočem posredovati veselje. To zagotovo sodi med največje izzive. V vaši bogati karieri se je zagotovo nabralo veliko lepih trenutkov in pomembnih prelomnic. Kaj vas je najbolj zaznamovalo na vaši ustvarjalni poti?

Najbolj nepozaben trenutek v moji ka-

Denar za nič

Drevo

rieri je bilo sodelovanje s prof. Josipom Diminićem, eno največjih legend in fantastičnim učiteljem. Nanj me še vedno veže globok spomin – delo z njim je zame sedaj, tako kot je bilo tudi v preteklosti, velik navdih. Zelo me je razveselilo, da je obiskal mojo razstavo v mestnem muzeju v Labinu.

Kot uveljavljen umetnik imate že zelo veliko izkušenj in znanja. Kakšen nasvet bi dali mladim umetnikom?

Da, imam nasvet za mlade umetnike. Izogibajo naj se prevladujočim trendom in raje razvijajo svojevrsten, nezamenljiv slog in se ne pustijo odvrniti od tega. Prav tako je dobro, da si najdejo dobrega mentorja, ki je vedno na razpolago za dobre nasvete in lahko daje uporabne povratne informacije. Pri delu s kolegi umetniki je pomembno delati drug z drugim in ne eden proti drugemu.

Dovolite mi, da vas za konec najinega pogovora vprašam še, kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Moji načrti za prihodnost predvidevajo nadaljnji mednarodni in domači razvoj moje umetnosti. Vzel si bom tudi potrebno svobodo, da bom lahko v miru razvil številne ideje in ustvaril nova dela. Moja srčna želja je pripraviti razstavo v čast prof. Josipa Diminića, ki mi je dal velik, če ne največji navdih z ozirom na razvoj na področju skulptur. Zahvaljujem se izvrstni ekipi okrog gospoda Petra Avblja, ki je omogočila izvedbo razstave na Bogenšperku.

Gospod Axel, hvala vam za prijeten klepet. Želim vam obilo sreče, zadovoljstva in uspeha tako v osebem življenju kot tudi na umetniški poti. Upam, da bomo v prihodnje še sodelovali.

Novice iz Osnovne šole Šmartno

Novo šolsko leto se je na naši šoli začelo z veliko spremembo. 22. avgusta je po devetnajstih letih vodenja Osnovne šole Šmartno svoj poklicno pot končal dosednji ravnatelj, g. Albert Pavli, naslednji dan pa je svoj petletni mandat pričel novi ravnatelj, g. Tomaž Rozina.

V petek, 6. septembra, je v organizaciji Knjižnice Litija v Dvorani Pungrt potekala prireditev Kladsko klasika, na kateri sta dr. Igor Saksida, univerzitetni profesor mladinske književnosti, ter raper Trkaj učencem vseh litijskih osnovnih šol ter dijakom Gimnazije Litija na živahen, moderen in humoren način predstavila nekaj pesmi znanih slovenskih avtorjev, zazveneli pa so tudi dobro znani Trkajevi rapi. Učenci so na prireditvi aktivno sodelovali s petjem in plesom.

Učenci četrtega razreda so pod vodstvom učiteljice Leje Štajer in ob pomoči laborantke Rahele Sinigoj spoznavali delo z mikroskopom. Kako delati z mikroskopom? Kako izgleda rastlinska celica? Čemu je podobna evglena? Vse to in še več so se naučili na svojem 1. naravoslovnem dnevu.

V četrtek, 12. septembra, so se sedmošolci odpeljali na ekskurzijo po dolinah rek Savinje in Pake.

Sončno septembrsko vreme je bilo zelo naklonjeno športnim dnevom. V prvi polovici meseca so se učenci 6., 8. in 9. razreda odpravili na planinski športni dan. Lahko so se odločili za pohod v okolici Šmartnega ali pa izbrali bolj oddaljene cilje. Devetošolce je pot peljala do Rateč in Tromeje ali Tamarja, osmošolci so se povzpeli na Zelenico ali planino Prevala, šestošolci pa so se z Vač odpravili na Zasavsko goro.

Drugi športni dan učencev predmetne stopnje je potekal kar na šolskem igrišču. V torek, 24. 9., so se učenci 6. in 7. razreda pomerili v treh ekipnih športih: v igri med dvema ognjema, nogometu in hokeju. Naslednji dan so se v odbojki, nogometu in košarki pomerili učenci 8. in 9. razreda. V torek je slavil 7. b razred, v sredo si je zmago in prehodni pokal priigral 9. b.

Zadnji petek v mesecu so se na športni dan odpravili tudi četrtošolci. Za cilj svojega pohoda so izbrali Svibno. Kljub meglenemu jutru so se imeli zelo lepo.

V torek, 24. 9., so se učenci 8. in 9. razreda odpravili na kulturni dan v Moderno galerijo in Muzej sodobne umetnosti. Po ogledu slik, kipov in ostalih razstavnih eksponatov so po skupinah naredili kratke »stop-motion animacije«. Pri tem jim je bila v navdih poezija Srečka Kosovele, v pomoč pa škarje, barvice, papir in fotoaparat. Sledil je sprehod od Prešernovega trga po Miklošičevi ulici, na kateri so si ogledali secesijske stavbe.

Naslednji dan so se kulturno udeleževali šestošolci in sedmošolci. V Narodni galeriji so si ogledali stalno razstavo in reševali naloge v delovnih zvezkih učenci šestega razreda. Učenci sedmega razreda pa so si ogledali razstavo Zorana Mušiča in se preizkusili v tehniki suhe igle na CD-plošči. Slika Kofetarice, kipi iz srednjega veka, impresionistične slikarije in vsa ostala umetniška dela so v vseh pustili lepe vtise.

Vanja Adamlje

Skupaj v šolo

Prvi šolski dan je zagotovo najpomembnejši dan v šolskem letu, še posebej če prvič prestopaš prag učenosti. Zato smo se šmarski devetošolci, ki nam je bil kot najstarejšim in seveda najodgovornejšim učencem šole zaupan sprejem novih učencev, še posebej potrudili. Prvošolce smo ob svečani glasbi in milnih mehurčkih pospremili v dvorano, kjer sta nas devetošolca Žana in Matevž popeljala skozi program. Prisluhnili smo ravnatelju Tomažu Rozini in županu Rajku Meserku ter se vsi razveselili muzikala Moj dežnik je lahko balon, ki so ga izvedli učenci PŠ Velika Kostreznica. Sledil je težko pričakovani trenutek – predstavitev učiteljic ter seveda prvošolk in prvošolcev. Ploskali smo, se smehljali in mahali. Stekla je tudi kakšna solzica, seveda ne od devetošolcev, da ne bo pomote. Prvošolce smo z učiteljicami pospremili v razrede, starši pa so prisluhnili še napotkom policista Vasje Namestnika. Prvi dan je minil in vsi učenci že krepko usvajamo znanje. Kot smo devetošolci obljubili, bomo na nove člane naše velike družine še posebej pozorni.

Najlepša hvala vsem, ki ste pomagali, da je bil prvi šolski dan zares lep.

Devetošolki Rebeka in Liza Marija in Mojca Jurca

Novice z Gimnazije Litija

Novo šolsko leto

Gimnazija Litija je pravkar medse prijazno sprejela dva oddelka dijakov 23. generacije. V juliju smo za uspešno opravljeno maturo čestitali 19. generaciji in se od nje poslovili na slovesni podelitvi spričeval. Še posebej smo ponosni na kar tri zlate maturantke: Patricijo Cirar,

Prvi šolski dan

Tejo Vrtačnik in Anjo Remškar.

V letošnjem šolskem letu naši dijaki odhajajo na dvodnevne ekskurzije v München, na Dunaj, v Firence in Budimpešto, ponujamo pa še izbirno ekskurzijo v večno mesto Rim ter obisk Pompejev in vulkana Vezuv. Hkrati skupina štirih v naravoslovje in tehniko zaljubljenih dijakov z mentorjem odhaja na Portugalsko, kjer se bodo kot edina skupina dijakov s svojim edinstvenim izdelkom predstavili na 11. evropskem festivalu znanosti za učitelje Science on Stage 2019, ki ga bo letos v sodelovanju s Science on Stage Europe gostila Portugalska.

V 3. letniku smo popestrili izbirnost, saj poleg poglobljenega študija španskega jezika dodajamo še dva medpredmetna tematska sklopa, v katerih se povezujejo študij okolja, angleščina, informatika ter slovenščina s podjetnostjo, v 2. letniku pa dijaki izbirajo med ruščino in dvema sklopoma, ki povezujejo podjetnost, informatiko, matematiko in sociologijo. Vsebine dela so aktualne in izhajajo iz lokalnega okolja. S prvim letnikom smo se pridružili projektu, ki poudarja smiselno rabo informacijske tehnologije.

Pri nas se nenehno nekaj dogaja: že 26. oktobra bo naš pevski zbor zapel z Žensko vokalno skupino Lipa, ki jo sestavljajo naše bivše dijakinje, in Prifarskimi muzikanti; konec novembra bo zbor priredil svoj letni koncert, spomladi se bo »zgodil« Dan Pi in nato še Pevska gimnazijada.

Tudi v tem šolskem letu bomo organizirali

dobrodelne akcije, podpirali prostovoljstvo, izobraževali ter vzgajali za mir, družino in nenasilje ter sledili viziji Eko šole in Zdrave šole. Tudi letos imamo na šoli vpisanih veliko perspektivnih in vrhunskih športnikov, ki jim s prilagajanjem učnih obveznosti stopamo naproti, da lažje dosegajo odlične rezultate.

Trudimo se, da poleg izpolnjevanja osnovne naloge in ciljev programa splošna gimnazija, to je dobra priprava na univerzitetni študij, pomagamo mladim pri razvijanju v odgovornega, empatičnega državljanja, ki mu bosta mar človek in domače okolje.

Ravnateljica Vida Poglajen

dogodek prijavili. Dejavnosti so potekale v treh manjših skupinah.

Mladinski center je pripravil delavnico, ki se je v obliki pogovora in oblikovanja plakatov ukvarjala s prehrano in njenimi vplivi na okolje. Na delavnici društva Lojtra smo s poskusi obravnavali problematiko proizvodnje oblačil in posledičnega onesnaženja vode. Z društvom Slomo pa smo se na interaktiven in zanimiv način pogovarjali o šoli kot ekosistemu in idejah za bolj ekološko prijazno šolo. Pridružil se nam je tudi predstavnik gibanja Mladi za podnebno pravičnost. Predstavil nam je delovanje gibanja. Za zaključek smo tematiko podnebne krize predebatirali na okrogli mizi, na kateri so poleg dijakov sodelovali še predstavniki Mladih za podnebno pravičnost in predstavniki društva Slomo.

Cilj tega dne je bil dijake izobraziti o tej aktualni tematiki in jih spodbuditi k akciji.

Ni planeta B!

Maša Cvetežar

Eko dan: podnebna kriza

V letošnjem tednu okolja smo na Gimnaziji Litija 26. 9. 2019 organizirali Eko dan: Podnebna kriza.

Mladi, ki nas skrbi okoljska kriza in menimo, da smo kot družba o tem premalo ozaveščeni, smo se odločili, da bomo na naši gimnaziji organizirali tematski dan, na katerem bomo obravnavali problem podnebne krize.

Prvo uro smo za uvod vsem dijakom predvajali video posnetek o okoljski problematiki v trenutnem svetu. V sodelovanju z Mladinskim centrom Litija, društvom Lojtra in društvom Slomo smo pripravili program treh različnih delavnic. Udeležili so se jih dijaki, ki jih ta tematika zanima in so se na

PRAZNIK OBČINE ŠMARTNO PRI LITJI

Vabljeni.

Ansambel
Roka Žlindre

PONEDELJEK, 11.11., OB 11.00

Pokušina mladega vina v organizaciji ŠTUC-a
(Staretov trg)

SREDA, 13.11., OB 9.00

Otvoritev razstave vezilj
(Kulturni dom)

ČETRTEK, 14.11., OB 19.00

Osrednja prireditev ob občinskem prazniku
(Kulturni dom)

PETEK, 15.11., OB 13.00

Martinovanje na trgu pred cerkvijo in pod šotorom
z ansamblom Roka Žlindre
(Staretov trg)

Poletje s Klišejem

Avtorica članka: Manca Planinšek

September smo na Klišeju začeli s svežimi projekti. 10. 9. smo v sklopu Medgeneracijskega festivala Litija organizirali dan odprtih vrat, na katerem so udeleženci lahko spoznali ekipo aktivistov, ki je predstavila delovanje kluba Kliše in trenutne projekte.

Od 23. do 28. 9. je v Ponovičah potekala mladinska izmenjava programa Erasmus + Mladi v akciji. Z mladimi iz Romunije, Grčije, Španije, Slovenije in Slovaške smo naslavljali temo trajnosti in sonaravnega načina življenja. V okviru izmenjave smo organizirali delavnico Smetumet, na kateri smo iz odpadkov izdelali posebne umetnine in priredili razstavo. 28. septembra smo imeli otvoritveno kino soboto. Tekom dneva smo zavrteli kar štiri filme za vse generacije. Septembrski kino soboti bodo sledile še druge, vse do naslednjega leta, zato sledite naši Facebook strani, na kateri objavljamo še posamezne dogodke. Konec poletja že začnemo z rednimi se-

Mladinska izmenjava, Ponoviče

jami in načrtovanjem novih zabavnih projektov, na katerih vas vabimo, da se nam pridružite! Prav tako že na novo vpisujemo člane, zato se s potrdilom o vpisu čimprej oglasite na naših uradnih urah. Vsi, ki imate nove, atraktivne ideje ali pa si le želite druženja, ste vabljeni vsako prvo soboto v mesecu, ob 19.00, na mesečne seje kluba! Z nami pa ostajajo tudi stalne

ugodnosti: s kupončkom, ki ga prejmeš na Klišeju, te mesec joge v Art Caffeu stane le 24 €, ugodno fotokopiranje, fitnes, pro jumping, Lamfit bootcamp in odbojka. Ceneje se lahko včlanite v Knjižnico Litija, v Optiki Manja pa dobite poseben Klišejev popust! Še vedno nudimo tudi inštrukcije angleščine, slovenščine, matematike in nemščine.

Klišé Halloween party tudi letos odnaša v frekvence najboljše zabave

Avtorica članka: Danijela Sitar, foto: Blaž Bratkovič

Kaj je oktober brez halloweena in kaj je halloween brez tradicionalne Klišejeve DJ zabave?

Tudi letos se v Dvorano Pungrt na zadnjo soboto v mesecu, 26. 10. 2019, vrača nora zabava! Za DJ mešalkami se vam bodo tudi tokrat predstavili lokalni in znani slovenski DJ-ji, grozovite maske in dekoriran ambient bodo poskrbeli za tematsko vzdušje, kot se za ta praznik spodobi, za popestritev pa ne bo manjkalo niti plesnega spektakla z go-go plesalkami! Vstopnice bodo za naše člane kot vedno na voljo v Klubu litijskih in šmarskih študentov (Valvazorjev trg 8 v Litiji), za nečlane pa bo nakup vstopnic na voljo na kraju dogodka. Člani – ne pozabite, da je z vsakim novim šolskim letom potrebno podaljšati članarino

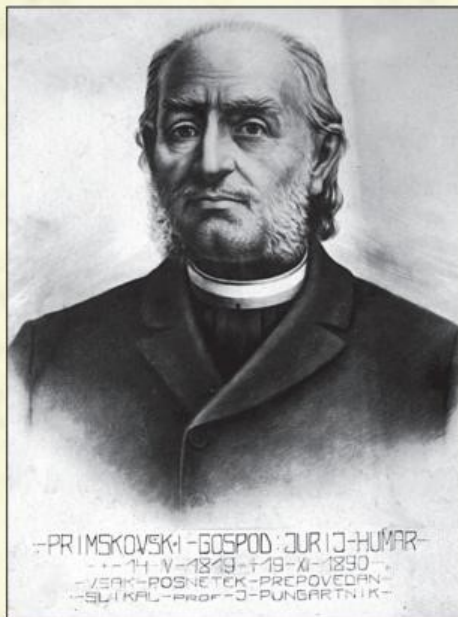

v klubu, zato ne pozabite ob nakupu priložiti še potrdila o vpisu. Sledite Klišejevi Facebook strani, na kateri vas bomo razvajali z nagradnimi igrami,

interaktivnimi vsebinami in seveda z vsemi potrebnimi informacijami – tudi lineup razkrijemo kmalu! Imaš masko že pripravljeno?

Gospod Jurij Humar, Čudodelnik s Primskovega

Letos mineva 200 let od rojstva »primskovskega gospoda« JURIJA HUMARJA, župnika, slovečega po skrivnostnem zdravljenju z molitvijo in duhovno pomočjo.

Portret Jurija Humarja 1819–1890

Jurij Humar se je rodil 14. aprila 1819 pri Debevčevih na Vodica nad Kamnikom, v župniji Mekinje. V šolo je hodil v Kamnik. Triletnice ni izdelal in je zato izstopil iz šole. Čez več let, natančneje 10. avgusta 1832, ko je bil star 13 let, se mu je zopet zbudilo veselje do učenja. Poslali so ga v gimnazijo v Karlovec, kjer je študiral več fantov z Gorenjske, 7. in 8. razred pa je končal na takratnem ljubljanskem liceju. Po maturi je vstopil v bogoslovje, kjer je bil po tretjem letu posvečen v mašnika. Vedoželjnost, odkritosrčnost, predvsem pa dobrota so ga popeljale do duhovniškega poklica in široke razgledanosti. Novo mašo je obhajal 31. julija 1847 v Mekinjah, star 28 let. Aktivno delovanje Jurija Humarja kot duhovnika lahko razdelimo na čas v letih 1848–1858, ko je opravljal delo kaplana v Adlešičih v Beli krajini (1848–1849), Črmošnjicah (1850–1853), kjer je prvič začutil svojo čudežno moč, in v Sostri (1853–1858). Drugi del pa kot delo župniškega upravitelja oziroma župnika v času od 1858 pa vse do svoje smrti 19. decembra 1890. Deloval je v Stari Oselici (1858–1862), Črmošnjicah (1862–1876) in na Primskem na Dolenjskem (1876–1890).

Avtorica članka *Jurij Humar – Njegovo življenje*

nje in delo v času in prostoru med drugim omenja: »Pri prebiranju njegovega življenjepisa se mi je porodilo vprašanje, zakaj so duhovnika, ki je poznal slovanske jezike, govoril nemščino, italijanščino, francoščino, angleščino, obvladal latinščino, grščino in hebrejščino, imenovali za župnika v oddaljene kraje, kjer ni bilo izobraževalnih ustanov, knjižnic ali šol. Če na seznam dodamo še njegovo zanimanje za filozofijo, teologijo, naravoslovje in astronomijo, je jasno, da je bil to zelo izobražen človek«.

Mirko Žerjav, duhovnik in mojster rokohitriških spretnosti, je v članku »Njegova slava gre iz roda v rod« zapisal: »Pred petdesetimi leti sem na Čatežu pri Trebnjem obiskal upokojenega župnika Henrika Povšeta, ki je bil prijatelj Jurija Humarja. Povedal mi je, da so Humarja ljudje imenovali Čudodelnik, in to ime mu je ostalo. Ljudje so kar trumoma prihajali k njemu po pomoč, on pa jim je rad pomagal, kolikor je mogel. Bil je izredno izobražen, prijazen, pobožen, vedno nasmejan, poln humorja in dobre volje. Skromno je bil oblečen, alkoholnih pijač ni pil, veliko časa je vsak dan preklečal na kolenih pred Najsvetejšim. Ljudem je svetoval, jim pomagal, jih ozdravljaj, jim razkrival razne skrivnosti, vendar zato ni zahteval plačila ... Humarjeve naravne zmožnosti so bile zelo različne. Hipnotiziral je tudi na daljavo. Vplival je celo na živali. Njegovi zmožnosti, da je ljudem pripovedoval o prihodnjih dogodkih, bi danes rekli radiestezija ... Ko je ljudem na bolne dele telesa polagal roke in so ozdraveli, je uporabil bioenergijo. Vse te zmožnosti je Jurij Humar imenoval »življenjski magnetizem«. Žarke iz njegovih prstov so čutili tudi skozi zaprta vrata. Usmerjal jih je tudi na velike daljave, da je tako ljudem pomagal in jih ozdravil ... Sodobni parapsihologi, bioenergetiki, radiestezisti in hipnotizerji Humarja občudujejo in bi si želeli njegovih naravnih darov. Kljub vsem naravnim darovom pa sem osebno prepričan, da je Jurij Humar marsikdaj pomagal ljudem z Božjo pomočjo ... Živel je asketsko. Brez tega osebnega stika duhovnika Jurija Humarja z Bogom si ne moremo pojasniti in razumeti njegovega življenja.«

Značilnosti življenja g. Jurija Humarja bi lahko izrazili v treh točkah.

1. G. Jurij Humar kot zdravilec. Čas, v katerem je Humar živel, je odločilno vplival na potek njegovega življenja. Zdravilstvo je bilo tedaj v nekaki krizi. Zato so se pojavljali ljudje iz ljudstva, ki so iskali novih, učinkovitejših načinov zdravljenja.
2. G. Jurij Humar kot poliglot. Po izobrazbi je Humar presegel mnoge vrstnike svoje dobe. Temeljito je bil podkovan v bogoslovnih vedah, poseben dar pa je imel za jezike. Sveto pismo je imel v vseh slovanskih jezikih. Svoje jezikovno znanje je bogatil s proučevanjem staroindijskega jezika sanskrt. Na podlagi sanskrt ter slovanskih in romanskih jezikov je sestavil – menda prvi v Evropi – nekakšen mednarodni jezik z 200 oblikami, ki naj bi služil predvsem misijonarjem.
3. G. Jurij Humar kot zaveden Slovenec. O tem priča tudi odlomek v enem izmed pisem nečakinji Filomeni. Gospod Humar piše: »Sveta vera je velik dar božji; zato pa si Slovenci prizadevamo, da mora biti v cerkvi, v šoli in v pisarni slovenski jezik. Če bo govoril v pisarnah, šolah in uradih nemški jezik kakor do zdaj, bo ošabni Nemec zmeraj med nas prihajal in vero pačil. Zato naj dela slovenski narod na to, da se ne zgodi ... le dopovej ljudem, naj se slovenskega držijo. Nemškutarji, brezverci so se iz Nemškega naredili; mi pa hočemo ostati pri veri svojih očakov, pri veri, katero je sv. Peter – Skala – učil ... To daj Bog nam in našemu zarodu za nami«.

Od kod gospodu Juriju Humarju moč?

Sam je pogosto dejal, da si marsičesa ne zna razložiti, predvsem zdravilnega učinka svojih rok ali kruha, vendar so dejstva govorila zanj. H gospodu s Primskovega so ljudje romali trumoma. Bili so prepričani, da ozdravijo tudi tako, da se dotaknejo

Spominska slovesnost ob 200-letnici rojstva Jurija Humarja

predmetov, ki jih je g. Jurij Humar držal v rokah. Videl je, kako ljudstvo trpi zaradi bede in bolezni. Na vso moč se je trudil, da bi mu pomagal. Ko je po več uspešnih poizkusih spoznal, da ima sam moč ozdravljanja, se je trudil to moč vedno bolj spoznati in obračati ljudem v korist. Zdravil je brezplačno. Če pa so se ozdravljenci izkazali s kašnim darom, je menil, da tega ni zaslužil in je vse porabil v dobre namene. Sam, brez pomoči župljanov, je vzdrževal in popravil cerkev, podpiral je slovenske misijonarje v Ameriki ter dajal revnim bolnikom poleg zdravljenja še kako podporo. Osebnost pa je živel preprosto, tako v obleki kot v hrani.

Zaključek

Letos obhajamo na Primskem 200-letnico rojstva Jurija Humarja. Slovesnost jubileja se je pričela zadnjo nedeljo v februarju (24. 2. 2019) z msgr. Alojzijem Uranom, nadškofom v pokoju. V začetku meseca marca (3.–10.) smo v župniji imeli misijon. Etnološko društvo je 13. aprila pripravilo spominsko slovesnost v dvorani

gasilskega doma koncert Tamburaškega orkestra Šmartno pod vodstvom g. Štefana Vidica. Slovesnost sta popestrila ženska vokalna skupina Gartrožce s Primskovega in sekcija upokojencev Nove korenine z razstavo svojih ročnih spretnosti. Program je lepo vodila in povezovala ga. Andreja Štuhec. Ob tej priložnosti smo povabili predsednika državnega sveta g. Alojza Kovšco. Na kratko je z izbranimi besedami orisal bogato dediščino, ki nam jo je zapustil Čudodelnik s Primskovega. V etnološkem društvu smo ponosni, da smo uspeli do te slovesnosti v sodelovanju z Mohorjevo založbo v Celovcu pripraviti 2. ponatis knjige Čudodelnik s Primskovega.

Vrsto let župnija drugo nedeljo v oktobru prireja Humarjevo nedeljo. Letos jo je vodil msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof. V zadnjih letih etnološko društvo organizira tudi vigilijo v počastitev Jurija Humarja. S procesijo z lučkami na večer pred Humarjevo nedeljo ob branju tekstov iz njegove knjige obidemo turški tabor. Zaključek Humarjevega leta bo v cerkvi na četrto adventno nedeljo, 22. decembra 2019. Etnološko društvo pa bo 27. decembra 2019 pripravilo

Spominska plošča na župnijski cerkvi

še tradicionalno prireditve Blagoslov vina in slovesnost ob Rastoči knjigi Primsko. Ob dobrem sodelovanju župnije Primsko, etnološkega društva, Občine Šmartno, Knjižnice Litija, PGD Primsko in krajanov bodo ostali na Humarjevo leto lepi spomini. Vsem hvala in dobrodošli na Primskem.

Helena Selan,
Etnološko društvo Jurija Humarja

Okoljska kriza postaja vedno hujša, temperature se dvigajo, ledeniki se talijo, gozdov je vedno manj, vrste izumirajo rekordno hitro. Če bi tudi ti rad prispeval svoj del k reševanju tega globalnega problema, te MLADI ZA PODNEBNO PRAVIČNOST LITIJA V SODELOVANJU Z MLADINSKIM CENTROM LITIJA vabimo k sodelovanju na razstavi z naslovom:

Pozor, huda Zemlja! Življenje na lastno odgovornost.

Pravila razpisa

Razpis se je začel 25. septembra 2019 in bo trajal vse do 10. novembra 2019.

Na razpisu lahko sodelujejo učenci od 6. do 9. razreda, dijaki, študentje, starši, okoljevarstveniki in vsi ostali. Vsak pa lahko odda **eno likovno ali literarno delo**.

Likovna dela

Sodelujoči lahko pošljejo dela z različnih področij umetnosti: kiparstvo, slikarstvo, risanje. Lahko se poslužujejo različnih tehnik in materialov. Spodbujamo ustvarjanje z recikliranimi materiali (rabljen karton, blago ...). Slike oz. risbe naj ne bodo večje od 50 x 60 cm.

Literarna dela

Sodelujoči lahko pošljejo prozno, pesniško ali dramsko delo.

- Krajša prozna dela bodo razstavljena skupaj z likovnimi deli. Vsa prozna dela bodo objavljena na Instagram profilu [mzpp_litija](#) in spletni strani MC Litija. Po dogovoru z avtorji bomo v povezavi z nekaterimi spisi priredili javne diskusije ali okrogle mize.
- Pesniška dela bodo razstavljena skupaj z likovnimi deli. Vsa bodo objavljena na Instagram profilu [mzpp_litija](#) in na spletni strani MC Litija. Po dogovoru z avtorji bodo nekatera dela recitirana na naših prihodnjih prireditvah.
- Dramska dela se bodo po dogovoru z avtorji uprizorila na naših prihodnjih prireditvah.

Vsa dela naj bodo opremljena z imenom in priimkom ter elektronskim naslovom ali telefonsko številko avtorja, po želji pa tudi z naslovom vašega dela.

Dela pošljite ali osebno dostavite na naslov: Mladinski center Litija, Ponoviška cesta 12, 1270 Litija.

Dela v digitalni obliki (likovna ali literarna) lahko pošljete na elektronski naslov: mzpp.litija@gmail.com.

Vaša dela bomo za razstavo opremili s krajšimi sestavki, ki opozarjajo na dogajanje v svetu, v skladu s temo dela (na primer: sliko gozdnega požara bomo opremili s podatki o ogromnih požarih po svetu, koliko gozda na ta način izgubimo, kaj spodbuja takšne požare ipd.).

Avtorske pravice

Udeleženci natečaja soglašajo, da se njihovo ime in dela javno objavijo. Osebnosti udeležencev bodo uporabljeni zgolj za interno uporabo (obveščanje, dogovarjanje za nadaljnjo uporabo del), v skladu z državnimi zakoni o varovanju osebnih podatkov.

Za dodatne informacije smo vam na voljo na mzpp.litija@gmail.com ali na 031 213 029.

Prijazen pozdrav vsem, ki vam je mar.

Ni planeta B!

Knjižnica Litija

Strokovna ekskurzija Knjižnice Litija na Štajersko

10. septembra smo se odpravili na Štajersko po nove izkušnje in spoznanja. Najprej smo se ustavili v krajevni Knjižnici Pragersko, v kateri je Patricija Breznikar, direktorica Knjižnice Josipa Vošnjaka iz Slovenske Bistrice, predstavila delovanje njihove mreže. Po ogledu enote v Pragerskem smo obiskali matično Knjižnico Josipa Vošnjaka, ki deluje v podobno stari stavbi, kot sta naši v Litiji in Šmartnem. Predstavili so nam nekaj svojih dobrih praks, med drugim kopiranje vsebine na platnici romana, ki jo prilepijo v knjigo. Ker je položaj nalepke na knjigi določen, se pri bralcih velikokrat pojavi slaba volja, ker ne vidijo vsebine. Odločili smo se, da bodo tudi naši bralci vsebino lahko prebrali na notranji strani zadnje platnice. Sledil je ogled bistrškega gradu, ki ima zanimivo zgodovino, saj so v njem med drugim od leta 1717 do 1945 bivali člani rodbine Attems. Kartuzijanci v Žički kartuziji so se ukvarjali s prepisovanjem knjig, zato je bila kartuzija naslednja in zadnja postaja na naši ekskurziji. Kartuzija je bila ustanovljena okrog 1160, cesar Jožef II. pa jo je leta 1782 ukinil z dekretom. Del poslopij je obnovljen, a tudi ruševine katedrale in drugih poslopij pričajo o mogočnosti kartuzije, ki je uspešno delovala kar 600 let. Z lepimi vtisi smo se zaposleni, sodelavci in zagovorniki knjižnice vrnili v Litijo; naše poslanstvo bomo izvajali z nekaterimi novimi spoznanji, prepričani, da v dobro bralne kulture.

Poletavci in NajPoletavci

Z velikim veseljem smo pripravili za ključno prireditev za poletne bralce, saj je letos sodelovalo kar 74 bralcev

do 13 let in 16 bralcev med 13 in 16 letom. Zaključna prireditev je potekala v starem mestnem jedru v okviru medgeneracijskega festivala v Litiji. Zabaval nas je Teater Cizamo s predstavo Kozlovska sodba. Žrebali smo glavno nagrado – skiro, ki ga je prejel Marcel Zidar, med najstniki pa je zvočnik prejela Neli Tancer. Hvala vsem za sodelovanje, čestitke in nasvidenje prihodnje leto!

Približevanja z Mojco Drčar Murko

Prvna gostja v novi sezoni pogovornih srečanj bo Mojca Drčar Murko, slovenska novinarka, publicistka, političarka. Njena bogata novinarska kariera se je pričela že med študijem prava, bila je odlična zunanjepolitična dopisnica iz Bonna, Rima in Dunaja. Magistrirala je na Pravni fakulteti v Zagrebu, dvakrat je prejela študentsko Prešernovo nagrado. Društvu novinarjev je predsedovala dvakrat, leta 1988 je bila med kandidati za predsednika predsedstva SR Slovenije. Je prva prejemnica naziva Slovenka leta, leta 2004 pa je bila izvoljena za poslanko v Evropskem parlamentu. Živi v Kamniku, svoja otroška leta pa je preživljala tudi v Litiji in Šmartnem, kjer ima korenine družina njenega očeta. Pogovor bo vodil Vladimir Jakopič.

Spominska razstava ob 80-letnici akad. slikarja Jožeta Megliča

Jože Meglič je od septembra 1968 do upokojitve 2001 služboval kot likovni pedagog na Osnovni šoli Šmartno pri Litiji. Za svoje delo je prejel številne nagrade, pohvale in priznanja, med drugimi: Valvasorjevo plaketo Občine Litija za delo na področju vzgoje in izobraževanja, medaljo Janeza Vajkarda Valvasorja ter srebrno plaketo Petra Jereba za izjemne dosežke na

področju kulture. O umetniku bodo pripovedovali njegovi prijatelji in sodelavci. Spominski večer bo na dan njegovega rojstva, v torek, 22. oktobra, ob 19. uri v Knjižnici Šmartno.

Nov delovni čas v Knjižnici Šmartno pri Litiji

Po pregledu statistike obiska v šmarnski knjižnici v različnih letnih časih smo knjižničarji predlagali spremembo delovnega časa, svet zavoda pa jo je tudi potrdil. Ob sredah bo knjižnica zaprta, ob četrtnih se popoldanska odprtost poveča za eno uro – do 19. ure. Ob petkih bo knjižnica odprta od 8. do 15. ure. Spremembe so pričele veljati s 1. 10. 2019. Članom svetujemo, da za podaljšanja in druge informacije uporabljajo telefon in splet, gradivo pa naj vračajo v enoto, v kateri so si ga izposodili, saj se tako izognemo kopičenju gradiva za transport in prenos med enotami.

Napovedujemo

Z oktobrom knjižnici v obeh krajih ponovno odpirata vrata tudi krožkom Univerze za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno. V šmarnski knjižnici bodo ob ponedeljkih ponovno ustvarjale članice krožka Keramika, v litijski knjižnici pa se bodo ob sredah srečevali slušatelji angleškega krožka, v četrtek popoldan pa klekljarice, po klekljarski tehniki poimenovane Žabice.

Z domoznanskim večerom v novembru pa bomo zaokrožili jubilejno Grumovo leto. Povabili bomo dr. Marijo Švajncer, ki je napisala delo Slavko Grum – vztrajati ali pobegniti onkraj. Nekaj tančic o življenju Gruma smo odgrnili na spominskem pohodu v avgustu, ki ga je vodila Stanka Sirk. Zagotovo pa bo kaj novega in zanimivega o dramatik in zdravniku izdala tudi filozofinja dr. Švajncerjeva.

Aleksandra Mavretič

Poletavci in NajPoletavci (foto: Milan Amon)

Iz dela RKS – Območnega združenja Litija

Počitnice so čas brezskrbnega veselja, druženja, novih doživetij, izletov in uživanja v morskih radostih. Da, za nekatere so, za tiste iz socialno ogroženih družin pa vsaj slednje velikokrat ne.

Pa pri tem ne gre le za to, da se naučijo morja, gre tudi za druženje s sovrstniki, ustvarjalne, športne in druge aktivnosti ter predvsem za to, da vsaj za ta kratek čas pozabijo vsakdanje skrbi. Območno združenje Litija poleg tradicionalnih oblik pomoči socialno ogroženim družinam namenja posebno pozornost razvoju in širitvi programov organizacije letovanja socialno ogroženih otrok. Otroci so letovali predvsem v MZL RKS Debeli Rtič ter v MPD Frankopan Punat. Število otrok, ki so potrebni takšnega letovanja, se iz dneva v dan povečuje, vendar starši ne zmorejo niti najnižjega prispevka za letovanje. OZRK Litija je tudi v letošnjem letu organiziralo letovanje otrok iz socialno šibkejših družin. Otrokom je bilo omogočeno letovanje po najnižji ceni, nekateri pa so letovali celo brezplačno. Da smo lahko staršem otrok omogočili najnižji prispevek za letovanje otroka, nam je z namenskim sredstvi omogočila Občina Litija.

Na pobudo zdravnikov smo tudi v letošnjem letu razpisali 10- oziroma 7-dnevno letovanje v MPD Frankopan v Punatu na otoku Krku in v Mladinskem zdravilišču in letovišču Debeli rtič pri Ankaranu. Letovanja na Debelem rtiču se je udeležilo 36 otrok z našega območja. Otroci so bili po starosti razdeljeni v tri skupine in dodeljeni vzgojiteljem vodičem. Predloge so posredovali zdravniki iz ZD Litija, KORK, OŠ.

Za vse je bil vedno organiziran tudi skupni prevoz izpred športne dvorane v Litiji. Na Debelem rtiču sta nas obiskali medicinski sestri ga. Neja in ga. Simona iz Zdravstvenega doma Litija.

Na 11-dnevno letovanje smo peljali 25 otrok v Punat. Zanje so skrbeli vzgojitelji vodiči z našega območja ter prostovoljci animatorji, zdravstveno osebje in pedagoško vodstvo, ki ga organizira RKS OZ Maribor.

Med prvomajskimi šolskimi počitnicami je v MZL RKS Debeli rtič brezplačno letovalo 285 socialno ogroženih otrok, z našega območja 10 otrok. Predloge so posredovale KORK.

»Letovanje je za otroke posebno doživetje, posebno še za otroke iz socialno šibkih družin. Predvsem pa so pomembni medsebojno

druženje, pogovori, tkanje prijateljskih vezi in čim lepše preživeti in doživeti dnevi. V Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS Debeli rtič si prizadevajo, da bi bilo bivanje otrok v zdravilišču in letovišču čim bolj pestro, zanimivo in razgibano.

Tudi letos s podjetjem TUŠ nadaljujemo z akcijo letovanja otrok »Pričarajmo nasmehe« v MZL RKS Debeli rtič. Tako kot že nekaj let doslej je bilo tudi letos v program brezplačnega letovanja vključenih 500 otrok iz vse Slovenije. Strokovne službe so za otroke na tedenskem preživljanju počitnic pripravile pester animacijski program, ki spodbuja nova spoznanja, smeh in sprostitve, številne ustvarjalne delavnice in različne športne aktivnosti, izlet z ladjico, kopanje in učenje plavanja, zabavo z glasbo in plesom in še in še. Za mnoge otroke so to edine počitnice, ki jih lahko preživijo brezskrbno, mnogi med njimi pa tudi prvič vidijo morje in v njem zaplavajo. Letovanje za 10 otrok je potekalo od 31. 7. do 7. 8. 2019.

PLAVANJE, uvodno testiranje plavanja otrok, plavalni tečaj za neplavalce in slabše plavalce (1 x dnevno), kopanje in igre v zunanjem bazenu in morju (2 x dnevno), vodna aerobika za otroke, vodne

ŠPORTNE in GIBALNE DEJAVNOSTI, jutranja telovadba, nogometni treningi s trenerjem, nogomet na igrišču z umetno travo, košarka, odbojka na mivki, med dvema ognjema, trim steza, pohod v Resljevi gaj – sprehod do Ankarana, plesna delavnica, talne igre in štafetne igre. Ustvarjanje iz naravnih materialov, ustvarjanje s krep papirjem, mos gumo, filcem, das maso, plastelinom ... Poslikava kamenčkov, izdelovanje zapestnic prijateljstva in izdelkov iz volne, risanje in slikanje, natečaj na temo »Debeli rtič«, barvanje pobarvank. Kino večer za mlajše otroke in kino večer za starejše otroke, plesni večer z izborom najbolj odštekane stila, izbor za miss in mistra Debelega rtiča, Debeli rtič ima talent.

RKS OZ Litija se je pridružilo Fundaciji *Playerspromotions* – dobrotelni akciji Zaigraj z nami, ki se je uspešno zaključila z žrebanjem v Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS Debeli rtič. Sodelovali sta tudi Osnovna šola Litija in Osnovna šola Gradec s podružnicami. Jan Oblak je ob podpori Lionela Messija in Luisa Suareza z RKS spodbudil osnovnošolce po Sloveniji, naj darujejo za svoje vrstnike in jim s tem omogočijo brezplačne počitnice na Debelem rtiču. Z našega območja se je pet otrok pridružilo 102 otrokom iz cele Slovenije. Od 28. 7. 2019 do 4. 8. 2019 so letovali na Debelem rtiču. Upamo, da se bo tej dobrotelni akciji v naslednjem letu pridružilo več osnovnih šol z našega območja.

Strokovna ekskurzija v Solferino, zibelko RK

V čudovitem sončnem dnevu smo se skupaj z go. Marijo – prostovoljko RKS – in go. Marto – podpredsednico RKS OZ Koper – podali po poteh H. Dunanta in Rdečega križa v Solferino v Italijo.

Solferino je nekaj, kar je vredno občutiti in videti, in bi ga dejansko resnično moral obiskati prav vsak rdečekrižar, kajti ob videnju vsega tega se zaveš veličine H. Dunanta.

Prevzame te globok občutek sočutja, ko pod sabo zagledaš vse tiste jase in travnike, kjer je v enem samem dnevu umrlo toliko ljudi, kar 40.000.

Pred kipom velikega Dunanta pa te spreleti ponos, da si del naše največje humanitarne organizacije in da vsako izmed nas na svoj najboljši način pripomore k udeležanju poslanstva načel RK.

Z upravitelji muzeja smo vzpostavili izjemno topel in prijateljski stik, in ko se zopet srečamo, smo res tutti fratelli.

Hvala vsem vrlim litijskim in šmarskim prostovoljcem RK ter prostovoljkam iz Kopra, da smo bili lahko del te izjemne zgodbe in nepozabnega dogodka.

Okrogla miza »Življenje oseb z demenco«

V okviru Festivala medgeneracijskega povezovanja smo se odzvali povabilu Doma Tisje k sodelovanju na okrogli mizi z naslovom Življenje oseb z demenco v lokalni skupnosti, ki je potekala 11. 9. 2019 v družabnem prostoru v litijski enoti Doma Tisje. Povabljeni so bile vladne in nevladne organizacije v litijski občini. Pogovora sta se udeležila tudi g. Doblekar, poslanec v Državnem zboru, ter podžupanja Občine Litija ga. Lovše. Direktorica Doma Tisje je spregovorila o tem, kako se večja število oseb z demenco tudi med njihovimi varovanci. O demenci je spregovorila tudi psihiatrinja s Psihiatrične klinike v Ljubljani, ki sodeluje z Domom Tisje. Povabljeni smo nato spregovorili o tem, kako se srečujemo z demenčnimi osebami v lokalnem okolju. Svoje izkušnje in mnenja smo poleg ostalih vabljenih podali tudi mi. Spregovorili smo o tem, kako naši prostovoljci po KORK-ih organizirajo srečanja starejših, jih obiskujejo po DSO in na njihovih domovih. Ob tem prepoznavajo stiske ljudi, tudi zdravstvene težave, predvsem tistih, ki so ostali sami in v oddaljenih krajih. Na koncu smo prišli do ugotovitve, da je potrebno med seboj sodelovati, saj na terenu nekdo lahko spregleda, da ima neka oseba težave, druga pa ne. Potrebno je medsebojno povezovanje in sodelovanje in predvsem tega si v OZRK Litija želimo v prihodnje.

RKS OZ Litija

Likovno, knjižno in glasbeno obarvan »Sprehod za spomin«

Avtorici članka: Renata Ozimek, dipl. delovna
terapevтка in Alenka Rozina, delovna
inštruktorica

**V naravi z zadovoljstvom občudujemo ne-
šteto barvnih nians, ki prebudijo pozitivne
občutke v človeku in so prava prispodoba
življenja.**

Za zadovoljno in človeka vredno je-
sen življenja je potrebno zavedanje
in spoznavanje bolezni sodobnega
časa, zato dnevno urimo spomin v okviru
projekta Rastoča knjiga. Ob svetovnem
dnevu Alzheimerjeve demence smo otvo-
rili likovno razstavo in predstavili knjižno
delo »Poklon izgubljenim očem« likovnih
in literarnih ustvarjalcev Društva medi-
cinskih sester, babic in zdravstvenih teh-
nikov iz Ljubljane. Dogodek so z glasbo
popestrili kitaristka Ajda Stella Pogljajen
iz Glasbene šole Bučar, Urban Kotar pod
vodstvom učitelja Dušana Drobniča, »Ajda
na polju« iz Glasbene šole Litija in citrarka

Pavla Pavlin ter pevca Betka in Janez Pra-
šnikar.
Majda in Marjan Petan sta s kulturnim do-
godkom »Pelji me na tisto stran« otvorila

letošnji medgeneracijsko obarvan Sprehod
za spomin, na katerem nas je povezovala
zlata nit – »biti dejavni, zvedavi, učljivi in
osveščeni o Alzheimerjevi bolezni«.

Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Boris Žužek

**V počitniškem času, od junija do septembra,
je bila naša dejavnost nekoliko okrnjena. Iz-**

**vedli smo tri rekreacijske pohode v bližnjo
okolico.**

V začetku julija smo trinajstim soci-
alno ogroženim družinam razdelili
hrano, ki smo jo prejeli od Območ-
nega združenja RK Litija.
19. julija smo bili, kot vsako poletje, v le-
tnem gledališču na Studencu, kjer smo si
ogledali predstavo Lepo je biti muzikant.
Bilo nas je dvajset.
Tik pred iztekom počitnic smo organizira-
li piknik na vrtu gostilne Pri Mačku, ki je

privabil 24 naših članov. Prvih pet dni šol-
skega pouka smo dežurali na prehodih za
pešce, 9. septembra pa smo še enajstič iz-
vedli tradicionalni izlet z vlakom na Brezje,
ki se ga je kljub slabi vremenski napovedi
udeležilo 16 romarjev, a smo imeli srečo,
saj je ob prihodu na Brezje posijalo sonce.
V ponedeljek, 15. septembra, smo se
podali na Sitarjevec, v četrtek, 19. sep-
tembra, pa smo bili skupaj z DU Litija in
Gabrovka gostitelji srečanja zasavskih
prostovoljcev, ki delujejo v projektu Sta-
rejši za starejše.

Urejanje okolice in vrtov Jure Hribar s.p. Dolnji vrh 15, 1275 Šmartno pri Litiji

VISOKOTLAČNO ČIŠČENJE BETONSKIH POVRŠIN

031/321-565 info.urejanje@gmail.com

STO-SERVIS d.o.o. DIMNIKARSKÉ STORITVE

Brnčičeva 13, 1231 Ljubljana-Črnuče
01 437 22 17
info@stoservis.si
www.stoservis.si

Veliko sreče vam želi vaš dimnikar

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

Izleta na Volajsko jezero (Wolayer see, Lago di Volaja) se je 3. 8. 2019 udeležilo trideset članov sekcije Sokol.

Doživetje je bila že vožnja skozi slikovite gorske vasice Sigilletto, Frassenetto, Colinetta in Collina. Pot od kočice Tolazzi do jezera, ki je srčaste oblike ter leži na meji med Italijo in Avstrijo, je zaradi lepe narave in nezahtevnosti zelo priljubljena. Poseben vtis so naredili tudi mogočni vrša-

ci Karnijskih Alp, ki se ogledujejo na jezerski gladini: Monte Coglians, Capo di Lago in Rauchkofel. Sedemnajst članov sekcije Sokol se je 6. in 7. 8. 2019 odpravilo na dvodnevni pohod na Krn (2244 m). S hojo so pričeli na planini Kuhinja in se mimo planine Slapnik podali na vrh. Štirje udeleženci so osvojili tudi Batognico (2164 m). Sestopili so do kočice pri Krnskem jezeru. Naslednji dan so se odpravili proti Komni. Dva udeleženca sta šla še na Bogatin (1977 m). Pohod so zaključili pri Koči pri Savici (653 m). 17. 8. 2019 so »sokoli« obiskali Dobrač (2166 m). Z avtobusom so se zapeljali po Beljaški alpski cesti do parkirišča na planini Trata (1733 m). Pohoda se je udeležilo 26 pohodnikov. Savska sekcija »Kojoti« je 24. 8. 2019 organizirala izlet do zavetišča v Hudičevem borštu. Izleta se je udeležilo devetnajst pohodnikov. 31. 8. 2019 so se člani družinske sekcije podali na Veliki Travnik (1637 m). Trinajst udeležencev je turo pričelo na planini Vodol. Po nezah-

tevni poti, ki je del slovenske planinske transverzale, so vrh dosegli po slabih dveh urah. Povzpeli so se na razgledni stolp in obujali spomine na osvojene vrhove v poletnem taboru (Raduha, Uršlja gora in Peca). Stolp je opremljen z informacijskimi tablami, saj območje sodi v geološki in botanični rezervat Smrekovec - Komen. Ob sestopu so obiskali planinsko kočico na Travniku. Zadnjega avgusta se je petnajst pohodnikov sekcije »Sokol« odpravilo v Karavanke na planino Korošico in Ljubeljsko Babo. Grebenska pot poteka ob državni meji z Avstrijo in je zelo razgledna, v pomoč pa je tudi nekaj jeklenic.

Načrtovani izleti in akcije v oktobru 2019:

- 19. 10. 2019 – Porezen (sekcija Sokol),
- 19. 10. 2019 – Slemenova špica (sekcija Sava),
- 26. 10. 2019 – Kuk (sekcija Sokol).

Program je okvirjen, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletu <http://www.pdrustvo-litija.si/>.

Dogodki Telovadne skupine Pungrt Šmartno

Avtorica članka: Ančka Ulčar

Skupina Pungrt telovadi že deveto leto. V letošnjem letu smo se dodale še dve članici in štejemo trenutno 13 oseb.

Vsakodnevno druženje razen sobote in nedelje nam veliko pomeni. Poskrbimo za pozitivno vzdušje, dober vic pa nas spravi v dobro voljo. Za rojstne dneve vsaki zapojemo in gremo na kavico.

Na povabilo Doma Tisje je 7. 6. 2019 nekaj članic pomagalo pri prevozu invalidov do Krznarja in nazaj, 13. 8. 2019 smo skupaj z varovanci izvedle telovadbo. Povabljeni pa smo bile tudi 17. 10. 2019, da v dnevih simbioze v duhu medgeneracijskega druženja z varovanci potelovadimo.

20. 9. 2019 se je ena oseba v Domžalah udeležila seminarja za pravilno izvajanje vaj, ki jih je razlagal in predstavil profesor športne vzgoje Andraž Purger. Društvo Šola zdravja postaja čedalje bolj zanimivo, saj se v medijih kar precej pojavlja. Sodeluje z Ministrstvom za zdravje, Društvom za šport in kulturo Domžale in drugimi, ki se ukvarjajo s stroko gibalnega značaja. Želja predstavnikov društva je, da bi telovadbo pripeljali v vsako vas v Sloveniji, saj se z redno telovadbo izognemo marsikateri bolezni in tako sami poskrbimo za zdravje. Telovadba je bila konec leta 2018 organizirana v 69 občinah, to predstavlja 167 skupin, v katerih je 3.891 oseb.

Čaka nas še, da interno proslavimo osmo obletnico (za kaj več nimamo nobene finančne podpore), pa nam zmanjkuje časa,

ker smo upokojenke. Vabimo vas, da se nam pridružite in naredite nekaj zase, za lepši dan.

Ohranjanje tradicije ročnih del v našem kraju

Avtorici članka: Štefka Fašing, Katarina Kragelj

Šmarske vezilje smo v lanskem letu praznovali 10-letnico delovanja. Naše delo ni samo vezenje, ampak v naši skupini tudi klekljamo, pletemo, kvačkamo, izdelujemo čestitke in še mnogo drugih stvari. Trudimo se, da bi ohranile bogato dediščino naših prednikov.

Vsako leto pričnemo z delom v mesecu septembru in končamo junija. Letos smo se že srečale in občudovale, kar smo uspele narediti poleti. Resnično smo pridne in spretnke. Naše izdelke si boste tudi letos lahko ogledali na razstavi v mesecu novembra, ob našem občinskem prazniku. Vedno razstavljamo izdelke, ki smo jih izdelale v tekočem letu. Vabimo vse, ki vas veseli prepletanje nitk, volne, vmes poklepetati in se družiti, da se nam pridružite v šmarski knjižnici vsak prvi in tretji torek v mesecu ob 17. uri.

Območna obrtno- podjetniška zbornica Litija

Avtor članka: Simon Lokar, predsednik OOO Litija

V petek, 13. 9. 2019, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Litija za svoje člane in upokojene člane organizirala družabno srečanje pod kozolcem.

Dogodek je vodila oziroma povezovala Lilijana Mandelj, v letošnjem letu pridružena članica OOO Litija. Zbornica uspešno deluje že polnih 47 let. Od leta 2018 ji predseduje novi predsednik Simon Lokar. Voditeljica je v svojem nagovoru nekaj besed namenila predstavitvi zbornice. Navedla je osnovne trditve, zakaj je dobro biti član in kakšno korist ima lahko član od zbornice. Podala je tudi nekaj

statističnih podatkov:

- OOO Litija ima trenutno 257 aktivnih članov (od tega 18 % d. o. o. in 82 % samostojnih podjetnikov), od tega se je 14 podjetnikov OOO Litija pridružilo letos.
- Pri članih OOO Litija je zaposlenih 843 delavcev.
- Najbolj zastopana dejavnost med člani je gradbeništvo, sledijo: kovinarji, prevozniki, avtoserviserji, elektro dejavnosti, frizerji, lesarji, gostinci in ostali.

Območna obrtno-podjetniška zbornica je tako okno do informacij, nasveta, pomoči za malega obrtnika/podjetnika v lokalnem okolju. Z vključenostjo v območno zbornico pa je obrtnik za zahtevnejše vsebine deležen tudi podpore zbornice na državnem nivoju.

Na prireditvi sta bili podeljeni tudi dve priznanji, in sicer za vlogo praporščaka ob slovesnih dogodkih zbornice in žal tudi ob slovesih naših članov, Milanu Povšetju (hkrati tudi za dolgoletno predsedovanje sekciji upokojencev) in Jožetu Godcu.

Na koncu se vsem udeležencem piknika zahvaljujem za udeležbo, prav tako pa vse pohvale vsem, ki ste na kakršenkoli način pripomogli k njegovi organizaciji.

Mesarija Frtica na sejmu AGRA 2019 zopet prejela priznanja

Avtorica članka: Nataša Smrekar

Na 40. mednarodnem ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov pod okriljem 57. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA 2019 je Mesarija Frtica iz Litije prejela priznanja za vseh pet izdelkov, ki jih je oddala na ocenjevanje.

Priznanja je podelila dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zlato priznanje sta prejela izdelka krvavica in špehovka, srebrno priznanje suha domača salama in jelenova salama, bronasto priznanje je pripadlo budjoli.

Ker je mesarija Frtica v letošnjem letu prvič oddala na ocenjevanje krvavico, je ta odličen rezultat zanje še poseben dokaz, da se kakovost na vseh nivojih obrestuje. V lanskem letu so za špehovko že prejeli zlato medaljo in letos to kakovost potrdili. V Frtici so ponosni tudi na ostala tri priznanja, saj se zavedajo, da so tudi za srebro in bron potrebni znanje, kvaliteta in vztrajnost.

Festival Bogenšperk je obarval poletje

Avtorica članka: Maja Istenič, Javni zavod Bogenšperk

Lansko leto smo ponovno obudili Festival Bogenšperk. Glede na obisk smo se odločili, da to postane stalnica poletja v Šmartnem pri Liji. In na koncu druge obujene sezone lahko potrdimo, da smo se odločili prav. Obisk festivala je v letošnjem letu presegel vsa pričakovanja.

Izbran program festivala je naslavljal zelo raznoliko publiko. Nekaj manj kot 5000 obiskovalcev je uživalo v glasbenih večerih, kulinarčnih pokušinah, umetniških razstavah, filmskem večeru, delavnicah in drugih dogodkih. Dvajset uspešno izvedenih dogodkov nas dela ponosne. In težko je reči, kateri izmed dogodkov, najbolj. Veseli

nas, da smo na Stareto trg spravili dobro voljo, domačine in obiskovalce, ki so sončno popoldne začinili s kramljanjem in smehom, ter prepričali gostince, da so nam postregli z odlično ponudbo. Lokalno kulinariko smo ponudili tudi na gradu Bogenšperk in jo vpletli v prijeten večer. Veseli smo tudi, da so iz Primorske k nam pripeljali staro glasbo, glasbila, ki jih moč le redko slišati, in melodije, ki so srednjeveško obarvale avgustovski večer. Prav posebna energija je na grad prišla z Leo Rihter in povsem napolnila grajski atrij. Leo in Simona bi želeli poslušati še dolgo v večer. Klapa Lipa nas je nostalgijo ponesla na morje, Nina Pušlar pa s svojim edinstvenim glasom in nastopom na solsticijski večer v poletje. Veselo je bilo, ko smo gostili učence Glasbene šole Bučar, pevce Pevskega društva Zvon, Prifarske muzikante, festival Družina poje in Oktet Valvasor. Zahvala vsem partnerjem festivala, ki so obogatili program.

Iskrena in velika hvala pa tudi vsem obiskovalcem, ki so podprli naše ideje in skupaj z nami stkali izjemno poletje tukaj pri nas v Šmartnem. Vaše dobre besede, predlogi in želje so nam dali veliko zanosa, s katerim že zdaj snujemo program Festivala Bogenšperk 2020. Se vidimo spet konec maja.

Koncert Prifarskih muzikantov

Koncert Nine Pušlar

Koncert Lipe

Capella Iustinopolitana

Koncert Leo Rihter

Koncert Glasbene šole Bučar

Kino pod zvezdami

Srečanje zasavskih prostovoljcev v Šmartnem pri Litiji

Avtorica članka: Nada Pintar

Pokrajinska zveza društev upokojencev Zasavja, ki vključuje društva upokojencev Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Dol pri Hrastniku, Litija, Gabrovka in Šmartno pri Litiji, vsako leto organizira enodnevni izlet za prostovoljce, ki so vključeni v projekt »Starejši za starejše«, kot nagrado za delo v tekočem letu.

V letošnjem letu so se odločili bolj spoznati občino Šmartno pri Litiji, zato smo jim kot gostitelji srečanja 19. 9. 2019 pripravili ogled šmarske cerkve sv. Martina, ogled rojstne hiše dr. Slavka Gruma, gradu Bogenšperk in predstavili zeliščarsko domačijo Jožice Bajc Pivec.

Že ob prihodu v Šmartno sta jih sprejela predsednik DU Šmartno pri Litiji, Boris Žužek, in župan Občine Šmartno pri Litiji, Rajko Meserko. Po uvodnem pozdravu in županovi predstavitvi občine smo se odpravili na ogled šmarske cerkve. Župnik nam je zagotovil brezplačen ogled, ker opravljamo humanitarno dejavnost. Zelo izčrpno nam jo je predstavil direktor Javnega zavoda Bogenšperk, Peter Avbelj. Z orglami nas je pozdravila organistka Marija Celestina. Življenjsko pot dr. Slavka Gruma nam je zelo doživeto prikazala naša krajanka in avtorica več knjižnih uspešnic, Ida Dolšek. Po ogledu rojstne hiše dr. Slavka Gruma smo se odpeljali na grad Bogenšperk, kjer smo se razdelili v dve skupini. Prva se je odpravila na domačijo Jožice Bajc Pivec na ogled njene zeliščarske domačije, druga pa si je z vodičem ogledala grad Bogenšperk, nato pa smo se zamenjali. Na zeliščarski domačiji smo degustirali domače likerje in čaj iz zdravih zelišč. Zelo pozorno smo prisluhnili ge. Jožici, ko nam je razlagala o načinu priprave raznih zeliščnih tinktur, prav tako pa tudi ob ogledu zdravih zelišč na njenem vrtu.

Grad Bogenšperk smo si nekateri že večkrat ogledali, predvsem domačini, vendar se nenehno dogajajo novosti, ki so bile s strokovnim vodenjem vodiča tudi za nas zelo zanimive.

Na koncu smo se odpravili v gostilno Krznar, kjer so nas pričakali naši donatorji, ERSTE CARD klub, in nam predstavili njihove storitve in ugodnosti, ki izhajajo iz njih. Po predstavitvi nas je čakalo kosilo in pa naš znani harmonikar Pavle Kokalj, ki je popestril zaključek našega srečanja. Skupaj smo zapeli in se tudi zavrteli ob zvokih harmonike.

Na koncu se moramo za uspešno izvedeno srečanje zahvaliti županu Rajku Meserku za prijazen sprejem, prav tako predsedniku DU Šmartno pri Litiji, Borisu Žužku, direktorju Javnega zavoda Bogenšperk, Petru Avblju, Idi Dolšek, avtorici knjige o Slavku Grumu, ki je še v nastajanju, Jožici Bajc Pivec in vsem prostovoljkam iz Šmartnega, Gabrovke in Litije, ki so spekle izvrstno domače pecivo.

Pritrkovalci pri sv. Ani v Jablanici

Avtor članka: Uroš Pušnik

Iz lin zvonika podružnične cerkvice v Jablanici so se v nedeljo, 22. septembra 2019, slišale melodije pritrkovalskih mojstrov litijske dekanije.

S pritrkovanjem zvonov se na zelo lep način naznanja slovesen trenutek, spominja na bližajoči se praznik in vabi k praznovanju. Tokrat pa so nam zvonovi zgolj polepšali nekaj popoldanskih trenutkov, ko so se srečali izkušeni pritrkovalci. Poleg Pitrkovalskega društva Šmartin so se srečanja udeležili tudi pritrkovalci iz župnij Štanga in Vače ter iz podružnic naše župnije: Brezje, Vintarjevec, Jablanica in Liberga. Kljub nekaj dežnim kapljam smo obiskovalci vztrajali pod cerkvijo pri Gasilskem domu Jablanica in prisluhnili lepim melodijam zvonov. Obiskoval-

cem in ljubiteljem lepih melodij so zvonovi polepšali to popoldne. Po končanem programu pa smo druženje s pritrkovalci nadaljevali v prostorih tamkajšnje dvorane.

Malo je tovrstnih mojstrov, saj marsikje »žive« pritrkovalce že izpodriva avtoma-

tika. A tod, v dolinah šmarskih, je hvala bogu ta lepa tradicija še živa. Pesem zvonov nam je polepšala to popoldne in glede na slišano bo polepšan z ubrano pesmijo zvonov še prenekateri praznik ali druga slovesnost.

Člani MDI Litija - Šmartno preplavili Vele Luko na otoku Korčula

Avtorica članka: Vera Bric

Zbiranje informacij in razgovori o poletnem tedenskem letovanju na morju se pričnejo v društvu navadno že v zimskih mesecih, ko večina od nas sploh še ne razmišlja o poletnem dopustu. Pretehta se sto in eno varianto, opravi razgovore z različnimi turističnimi ponudniki, pregleda kataloge, prouči in primerja več deset destinacij. Na koncu pa se je potrebno odločiti za eno in letos je bila to Vela Luka na otoku Korčula.

Čitno je bila odločitev prava, saj nas je 120 članov našega društva, kar je v večletnih organiziranih letovanjih daleč največ, zadnji teden avgusta odpotovalo z nam že znano turistično agencijo Turizem Toni iz Sevnice. Potovanje do zelenega cilja, hotela Posejdon v Veli Luki, je trajalo skoraj polovico dneva. Napornost potovanja vsekakor omilijo vmesni postanki, prijetna, skoraj triurna vožnja s trajektom iz Splita ter dobra družba sorodnikov, prijateljev in znancev. Tudi prtljaga, ki je za sedemdnevno letovanje navadno ni prav malo, je z avtobusom ves čas varno potovala z nami vse do hotela, ki stoji v neposredni bližini urejene plaže, od mestnega jedra pa ga loči Veleluški zaliv.

Po že vnaprej planiranem razporedu smo se takoj po kosilu namestili po sobah. Kako preživeti teden je bila povsem prosta odločitev posameznika. Vsem nam je bilo znano, da je v hotelu *all inclusive* ponudba, s samopostrežnimi tremi obroki dnevno, popoldansko kavico s pecivom in vsemi vrstami pijače 12 ur dnevno. Vodič Dejan, ki je bil vse dni z nami, nam je nanizal nekatere možnosti bolj aktivnega dopusta, od jutranje telovadbe do krajših pohodov in ogledov znamenitosti po otoku, izleta v mesto Korčula in dnevno vožnjo s turistično ladjico na bližnje otoke. Predvsem pa nas je tiste, ki nam veliko hoje še ni postala dnevna rutina, navdušil »taxi boat«, ki je od hotela do mesta preko zaliva vozil ves dan in nam tako prihranil dobra dva kilometra

pešačenja ob obali.

Drugi in tretji dan počitnic sta bila organizirana izleta z avtobusom v mesto Korčula, ki leži na povsem drugem, vzhodnem delu otoka, 42 km od Vele Luke. Sprehodili smo se do starega mestnega jedra in se po stopnicah skozi mestna vrata povzpeli do lože, kjer se že stoletja zbirajo pomembneži. V neposredni bližini je katedrala sv. Marka, zgrajena v 13. stoletju.

Otok Korčula je povezan z znanim legendarnim popotnikom Markom Polom. Po zapisih naj bi se Marko Polo rodil v krajih, ki po opisih ustrezajo ravno temu kraju. Ogledali smo si zunanost hiše, v kateri naj bi se rodil. Pred hišo je izobešen zemljevid, s katerega je razvidno njegovo potovanje na Daljni vzhod prav do Kitajske.

Slaba tretjina dopustnikov se je odločila za dnevni izlet z gusarsko ladjico. Obiskali so bližnji otok Proizd in se kopali v kristalno čistem morju.

Če obiščeš ali pišeš o Veli Luki, ne moreš mimo ikone hrvaške in predvsem dalmatinske zabavne glasbe – Oliverja Dragojevića, ki je svoje otroštvo preživel v tem kraju, kjer je tudi pokopan. Umrli je zadnje dni julija lani. V dolgi karieri je posnel 23 albumov, gostoval na več kot 50 festivalih in se podpisal pod nepozabne hite *Cesarica*, *Vjeruj u ljubav*, *Moj lipi Anđele*, *Oprosti mi, pape*, *Nadalina* in mnoge druge. Večina nas je obiskala njegov grob, poln cvetja, sveč in različnih spominkov. *Cesarica* je pesem, ki je bila pred nekaj leti proglašena za najuspešnejšo hrvaško popevko vseh

časov. *Cesarica* je tudi eden bolj obiskanih lokalov v mestu, tik ob pomolu. Dobro leto po njegovi smrti pa vse dni iz večine restavracij in manjših lokalov donijo njegove večno zimzelene pesmi.

Sončno vreme in zmerno toplo morje sta bila pogoja, da je bila plaža ob hotelu vedno polna. Kdor je želel, je imel vse možnosti za obilno sončenje in plavanje v čistem morju. Dostop do plaže in v morje je bil tokrat naklonjen vsem.

V času našega dopustovanja so bili organizirani ribiški večeri in večer pesmi dalmatinskih klap.

Večino večerov smo se družili na terasi hotela. Za boljše razpoloženje je poskrbel DJ, doma iz Tunizije. Na željo nas, Slovencev, ki nas je bilo v tistem tednu v hotelu daleč največ, je po naših predlogih pripravil venček slovenskih narodnozabavnih viž, za katere smo prepričani, da jih je slišal prvič, in takoj mu je bilo jasno, da ta glasba zbrano družbo privabi na plesišče. Dva večera pa nam je igral domačin, ki nas žal s svojim petjem in igranjem kitare ni preveč navdušil.

Kot že rečeno, si je vsak izmed nas lahko vsebino letovanja oblikoval po svoje. Tisti bolj aktivni so veliko hodili, več videli in doživeli kot tisti, ki smo večino časa poležavali na plaži, se hladili v prijetno klimatiziranih sobah, prebrali dobro knjigo, se naklepetali in nasmejali ter se zvečer s takšnim odpeljali na res dober sladoled v mesto ali si privoščili še vrček piva.

Že več let ob zaključku letovanja med udeležence razdelimo krajšo anketo o vtisih letovanja in željah za prihodnje leto. Vrnjeni sta bili 102 ankete (18 udeležencev ankete ni izpolnilo). Iz analize, ki jo je kasneje opravil novi sodelavec v društvu, Bojan Koren, izhaja, da je povprečna ocena letovanja 4,3, 98,4 % anketirancev bi letovanje z društvom prihodnje leto ponovilo, več kot polovica (60 %) na enem izmed dalmatinskih otokov, z *all inclusive* ponudbo (79 %), v zadnjem tednu avgusta (92 %). Iz zelo redkih pripomb, ki so jih posamezniki pripisali, pa izhaja, da so bili zadovoljni z bližino morja, samo organizacijo letovanja, za katero ima največ zaslug naša Mojca, in hrano. Ker pač vsi nimamo in ne moremo imeti enakega okusa, so bile izražene tudi posamezne kritike, in sicer, da je bilo premalo vodenih ogledov, izletov, skupnih dejavnosti in da v hotelu ni bilo dvigala.

Iz vsega napisanega sledi, da je za nami ponovno uspešno organizirano letovanje. Da bi bila 120-glava množica udeležencev povsem enakega mnenja pa je nemogoče pričakovati. Kljub temu pa lahko zaključim, da bo večini od nas ostalo letovanje v Veli Luki na otoku Korčula v lepem spominu.

V vodstvu našega društva pa je ponovno odprta dilema, kam prihodnje leto, da bo odziv vsaj tako množičen, kot je bil letos. Veliko sreče pri pogajanjih in končni odločitvi.

Bili smo na otvoritvi coworking prostorov

Tudi uradno so se odprla vrata coworking prostorov RISE v Litiji in Šmartnem pri Litiji.

Kljub pomanjkanju poslovnih prostorov v občinah so upravitelji našli idealen prostor in ga tako simbolično umestili na mejo obeh občin, v poslovno obrtno cono na Bregu pri Litiji. Prisotni na otvoritvi, župan Občine Litija, g. Franci Rokavec, in župan Občine Šmartno pri Litiji, g. Rajko Meserko, ter poslanec g. Boris Doblekar so se v svojih govorih strinjali, da so coworking prostori umeščeni na strateško pomembnem območju, v osrčju že uveljavljenih lokalnih podjetnikov. Mladim podjetnikom so zaželeli srečo in s tem, ko so podprli RISE projekt, ki bo ponujal **bogat program v obliki izobraževanj in predavanj, možnost najema samostojnih pisarn, skupni prostor za sodelo (desk sharing), sejno sobo in konferenčno dvorano**, tudi nakazali, da si želijo in si prizadevajo za lokalni gospodarski razvoj.

Veseli nas, da se mnoge možnosti za sodelo-

vanje kažejo tudi z Območno obrtno zbornico Litija, katere predsednik g. Simon Lokar je to posebej poudaril v svojem govoru.

Prostori so opremljeni s sodobnim dizajnom in vso potrebno tehnologijo

Ustanovitelji coworking prostorov so se za tak korak odločili, ker so tudi sami podjetniki in želijo spodbuditi podjetništvo v občinah Šmartno pri Litiji in Litiji ter hkrati mladim ter mikro podjetnikom nuditi tisto, kar najbolj potrebujejo za svoj razvoj. Lasten prostor, opremo, internet, čajno kuhinjo, podjetniške delavnice in seminarje, možnost uporabe konferenčne dvorane in sejne sobe za sestanke s strankami in poslovnimi partnerji ... Podjetniki ali podjetniško naravnani posamezniki, ki bodo uporabniki coworking prostorov, pa bodo s tem pridobili tudi možnost medsebojnega mreženja in sodelovanja, hkrati pa se bo v ta projekt za medsebojno izmenjavo kadrov, produktov itd. pridobilo tudi sodelovanje že uveljavljenih lokalnih podjetij. Konferenčna dvorana, sejna soba in podjetniški seminarji so namenjeni širšemu lokalnemu prebivalstvu, samoiniciativam, društvom, zavodom ... **To je prostor oz. center za vse ljudi z idejami za razvoj na vsakem področju (podjetja, društva,**

kmetije, umetniki, ustvarjalci ...).

Skratka, prostori so odprti za javnost, interesi, ki bi se radi »vselili« v coworking prostore oz. pisarne, lahko svoje povpraševanje pošljejo na mail gregor.bercon@gmail.com (predsednik zadruga).

A tudi tega projekta brez sponzorjev in podpornikov ne bi bilo, zato bi se radi javno zahvalili podjetjem Resal, d. o. o., Ermac, d. o. o., Fotografske storitve Nejc Pavlič, s. p., Lesokras, d. o. o., TOM pohištvo, d. o. o., Vesna Mitrovič – oblikovalka prostorov.

Nina Penhofer, foto: Nejc Pavlič

PGD Štangarske Poljane do brona na državnem tekmovanju

Avtorice članka: Teja Bučar, Karin Fortuna, Tanja Kastelic

Pripravnice iz Prostovoljnega gasilskega društva Štangarske Poljane smo se 14. septembra na Koroškem udeležile težko pričakovanega državnega tekmovanja iz gasilske orientacije in se domov vrnile z bronastimi medaljami, tam pa nas je pričakalo čudovito presenečenje.

Že konec maja smo z zmago na regijskem tekmovanju izvedele, da se bomo čez slaba dva meseca prvič pomerile z najboljšimi v državi. Naše veselje je bilo nepopisno, z njim pa sta nam narasli tudi motivacija in želja do še večjega uspeha.

Skozi cele počitnice smo z mentorjem pridno vadile in odpravljale napako za napako, kar pa se je poplačalo s tretjim mestom na državnem tekmovanju. Z ogromno željo, trdim delom in veliko podporo s strani mentorja ter vseh ostalih nam je uspelo priti med najboljše v državi.

Nepopisno veseli pa nismo bili le mi, temveč tudi ostali člani PGD Štangarske Poljane, ki so nam skupaj s sosednim društvom PGD Zavrstnik pripravili čudovit sprejem s curkometom.

Še enkrat bi se iskreno zahvalile županu Rajku Meserku, podžupanu Janezu Tomažiču, PGD Zavrstnik, našim gasilcem, družinskim članom in sokrajanom, ki ste nas slavnostno pričakali, presenetili in z nami delili trenutke sreče. Posebno zahvalo pa bi namenile še mentorju Urbanu Berčanu, ki je verjel v nas, nas spodbujal, pripravljal in podpiral. Skupaj nam je uspelo!

Z gasilskim pozdravom: NA POMOČ!

Navodila za oblikovanje oglasov, vabil in voščil

Postavitev vabil oziroma oglasov:

- celostransko: 190 x 267 mm
- polovična pokončna: 92,5 x 267 mm
- polovična ležeča: 190 x 131 mm
- četrtna pokončna: 92,5 x 131 mm
- osminka ležeča: 92,5 x 65,5 mm

Upoštevati je treba pravila za tisk:

- barvni prostor cmyk
- 300 dpi za jpg
- vektorsko oblikovani oglasi v pdf, .cdr, .eps ali .ai tudi v cmyk barvni prostor.

V primeru, da bodo oglasi ali vabila narejeni v Wordu, bodo le-ti posredovani oblikovalcu.

Oblikovalec bo izstavil račun naročniku.

Z blagoslovom torb pričeli novo veroučno leto

Avtor članka: Uroš Pušnik

Na praznik Marijinega rojstva in katehetske nedelje, 8. septembra, so učenci verouka naše župnije prišli k redni nedeljski sv. maši s šolskimi torbami.

Odzvali so se na prijazno povabilo, da svoje šolske torbe prinesejo k blagoslovu; tako so jih položili pred daritveni oltar v šmarski cerkvi s prošnjo po uspešnem šolskem in veroučnem letu. Sv. mašo je daroval šmarski župnik g. Marko Mohor Stegnar, med katero je blagoslovil torbe, potrebščine, šolarje in vse prisotne. V prisrčnem nagovoru je skupaj z otroki in starši iskal odgovore na vprašanja, kot sta: »Zakaj k verouku? Ali katehezo potrebujejo samo otroci, ali tudi starši, duhovniki ...?«.

Skupni zaključek in ugotovitev nagovora je bil, da smo vsi potrebni kateheze ter skupnega druženja, učenja, razmišljanja in raziskovanja nauka in življenja po zapovedih.

Naj vse in na vseh področjih spremlja božje varstvo, k temu pa naj jim bo v pomoč tudi opravljeni blagoslov na začetku novega šolskega leta.

Žegnanje v Brezju

Avtor članka: Uroš Pušnik

V šmarski dolini, kjer nas v Črnem Potoku pot popelje proti Riharjevcu, nas hitro sredi gričev pozdravi podružnična cerkva v Brezju. V nedeljo, 15. septembra, je bilo tam še posebej slovesno, saj so se z zunanjo slovesnostjo ob žegnanju zaključila tudi obnovitvena dela na strehi tamkajšnje cerkvice.

Prvi romar tega dne je bil generalni vikar ljubljanske nadškofije, arhidiakon in pomožni škof g. Franc Šuštar, ki je ob

somaševanju domačega župnika g. Marka Mohorja Stegnarja blagoslovil obnovitvena dela. V mašnem nagovoru nas je spomnil na moč križa; na ljubezen in odpuščanje, na trpljenje in odrešenje. Bog se je za nas ponižal, prisoten je v vsakem križu in je v preizkušnjah na naši strani. Kot pravi pridigar, imamo križe preizkušenj vsi, verni pa imamo ta dodatni privilegij, da lažje nosimo naloženi nam križ, saj se lahko obrnemo k Jezusu na križu in ga prosimo za varstvo in pomoč. Za vse romarje in farane je bila cerkva v Brezju premajhna, slovesnost sta spremljali pobožna molitev in glasbena spremljava Zasavskih rogistov.

Velika zahvala za opravljeno delo gre izvajalcem del, ključarju g. Klemnu Knezu ter celotni soseski. Še je tu živčemu rodu mar za vero in izročilo naših dedov, ki ga negu-

jejo z vsem spoštovanjem in odgovorno obnavljajo zapuščino, da bi bila kar se da najlepša in blizu vsem našim zanamcem.

Aktivni tenisači Tenis kluba AS Litija – poletni kamp, turnirji, univerzijada, olimpijske igre in študij v ZDA

Avtorica članka: Melita Pogljajen

Tenis ni samo strogo tekmovalni šport, ampak omogoča mladim tudi ogromno različnih oblik druženja, povezovanja in ne nazadnje izobraževanja. To so igralci TK AS Litija že dodobra izkusili in izkoristili.

Tina Kristina Godec se je z ekipo slovenskih študentov udeležila univerzijade, ki se je odvijala v Neaplju. Slovenske barve so v tenisu zastopali Tino Kovačič, Nejc Sitar, Tina Kristina Godec in Pia Brglez. Pri fantih je nastopalo 72 igralcev. Tino je v prvem krogu s 6 – 0 6 – 1 premagal Zambijca Phirija, v drugem pa s 4 – 6 1 – 6 izgubil z Britancem Penistonom. Nejc je bil v prvem krogu prost, v drugem pa je z 2 – 6 2 – 6 izgubil s Korejcem Shinom. Pri dekletih je nastopalo 64 igralcev. Pia je bila v prvem krogu prosta, v drugem je s 7 – 5 6 – 2 premagala Američanko Bendetti, v tretjem pa z 1 – 6 1 – 6 izgubila

z Britanko Arbuthnotte. Tina Kristina je bila v prvem krogu prosta, v drugem pa jo je s 7 – 5 6 – 0 ugnala Švicarka Karamoko.

Iz ZDA se je na počitnice vrnil **Grega Kokalj**, ki s pomočjo štipendije, ki jo je prejel kot uspešen mladi teniški igralec, študira na Univerzi v Springfieldu, Misuri. Prav študij v ZDA je ena od prednosti tenisa, ki ga vsako leto več slovenskih mladih teniških igralcev s pridom izkoristi, saj imajo tako možnost pridobiti vrhunsko izobrazbo ter obenem igrati in trenirati tenis pod odličnimi pogoji. Nekateri od njih se po končanem študiju še vedno posvetijo tudi športni karieri, kot je npr. to storil Blaž Rola. **Grega Kokalj** se

Pia Pogljajen in Laura Cerovšek, polfinalistki državnega prvenstva

Grega Kokalj na podelitvi nagrad na univerzi v ZDA

2. mesto Žige Šeška v Trziču

lahko letos še posebej pohvali, saj je dobitnik prestižne nagrade kot študent z izrednim učnim povprečjem, poleg tega je bil izbran tudi v prvo postavo konference (tenis). Pred njim je še dve leti študija v ZDA na področju IT – internetne varnosti. S svojo univerzitetno ekipo se je Grega letos na državnem univerzitetnem prvenstvu uvrstil med 16 najboljših.

Počitniški čas v Sloveniji je **Grega Kokalj** izkoristil tudi za aktivno sodelovanje pri organizaciji letošnjega **poletnega teniškega kampa**, ki ga je organiziral TK AS v tednu od 8. 7. do 12. 7. 2019 in s tem razveselil prenekatero mlade tenisače, ki so tako imeli priložnost trenirati z nekdanj najuspešnejšim slovenskim tenisačem, ki je osvojil tudi več naslovov državnega prvaka, **Gregom Kokaljem**, ki sedaj uspešno študira in igra tenis v ZDA. Kampa se je udeležilo 30 otrok različnih starosti in teniškega znanja, poleg igranja tenisa pa so se otroci tudi drugače družili – preko družabnih iger, likovnega ustvarjanja, igranja. Utrinke s poletnega teniškega kampa si lahko ogledate na Facebook strani Tenis kluba AS Litija.

Aktivni so bili tudi tekmovalci na turnirjih. Tako sta na državnem prvenstvu do 18 let v dvojicah združili moči **Pia Pogljajen** in **Laura Cerovšek** ter se prebili v polfinale in osvojili končno 3. mesto na državnem prvenstvu do 18 let. Čestitamo!

Odličen je bil znova mladi **Žiga Šeško**, ki se je na turnirju do 12 let v Trziču uvrstil v finale in dosegel končno 2. mesto! Čestitamo!

Nastja Kolar nastopa v ZDA, kjer se je na turnirju z nagradnim skladom 15.000 \$ v Sherverportu uvrstila v polfinale posamezno in v polfinale dvojic.

Nik Razboršek je nastopil na dveh turnirjih Futures z nagradnim skladom 15.000 \$, in sicer v Nemčiji in na Nizozemskem in se obakrat uvrstil v 2. kolo, nato pa tesno izgubil.

Bor Artnak pa je zadnje tedne posvetil predvsem pripravi na nastop na Olimpijskem festivalu evropske mladine v Azerbajdžanu, ki ga je čakalo v dneh od 21. 7. do 27. 7. 2019.

Bor Artnak in Pia Poglajen druga na turnirju do 18 let v Portorožu

Avtorica članka: Melita Poglajen

V Portorožu so se na začetku avgusta pred prihajajočim največjim turnirjem ATP pri načrtih zbirati nadobudni mladi slovenski tenisači, ki so merili moči v svojih starostnih kategorijah.

Na turnirju do 18 let sta tokrat blestela Bor Artnak in Pia Poglajen, ki sta se oba uvrstila v finale in osvojila končno 2. mesto! Čestitamo! Bor Artnak je na poti do finala v drugem krogu premagal 2. nosilca turnirja Klemna Tašnerja (Šentjur), v finalu pa za las v tretjem nizu izgubil s 1. nosilcem Miho Vertihom (Slovenj Gradec). Naj omenimo še, da Bor sicer nastopa še v kategoriji do 16 let, na tem turnirju pa je dokazal, da se odlično kosa tudi s starejšimi tekmovalci. Pia Poglajen je bila na turnirju 2. nosilka in je svoje mesto z uvrstitvijo v finale še dodatno potrdila in tudi zanjo je bila v finalu usodna 1. nosilka turnirja Alja Belingner (ŠD LTA). Vsekakor pa sta dve drugi mesti odličen rezultat za Tenis klub AS Litija.

Na tradicionalnem Bergantovem memoria-lu v Mariboru so merili moči 12-letniki. Žiga

Šeško je znova odlično nastopil in se uvrstil v polfinale in osvojil končno 3. mesto.

Nik Razboršek se je uvrstil v kvalifikacije turnirja ATP v Umagu, a mu je žreb že v 1. krogu namenil 1. nosilca. Italijan Salvatore Caruso je bil od Nika boljši z rezultatom 6 – 3 6 – 2. Nik Razboršek se je nato konec julija udeležil turnirja z nagradim skladom 15.000 \$ v Bad Shussenreidu, Nemčija, kjer je bil znova zelo uspešen in se je uvrstil v polfinale, kar je obetajoč rezultat pred prihajajočim turnirjem v Portorožu, na katerem bo Nik Razboršek nastopil na glavnem turnirju.

Tenis klub AS Litija pričinja z JESENSKIM VPISOM OTROK V TENIŠKO ŠOLO AS. Vpisujemo otroke v starosti od 5 do 11 let. Prvi

Bor Artnak - 2. mesto v Portorožu

treningi in poskusni termini bodo že v začetku septembra. Vse zainteresirane pozivamo, da prijavo z navedbo imena in letnico rojstva otroka pošljete na mail tk.aslitija@gmail.com ali melita.asteprom@gmail.com in povratno vas bomo obvestili o pričetku treningov. Cena za trening 1x tedensko znaša 35,00 € na mesec, za trening 2 x tedensko pa 65,00 € na mesec. Utrinke z naših treningov in tekmovalj si lahko ogledate na naši Facebook strani.

Pia Poglajen - 2. mesto v Portorožu

pravljичne bralnice

ustvarjalne delavnice

iskanje zaklada

začarana tržnica

čarovniški labirint

poslikava obraza

izrezovanje buč

VEČ INFO NA: WWW.BOGENSPEK.SI

od 14.00 do 18.00
čarovniško dogajanje

od 18.00
Halloween party
(prost vstop)

VSTOPNICE SO ŽE V
PREDPRODAJU

Instagram icon

Facebook icon

Akcija manj svečk za manj grobov tretjič v občini Šmartno pri Litiji

**Bistvo akcije je ozaveščanje o prekomernem krašenju grobov ob 1. novembru.
Namesto kupov sveč in rož lahko delček sredstev namenimo v dobrodelne namene.
Velika količina sveč je tudi ekološko breme. S to akcijo nam bo hvaležna tudi narava!**

*Svojih pokojnih se spominjamo vsak dan, s sodelovanjem v akciji Manj svečk za manj grobov
naredimo nekaj dobrega za žive, ki so še z nami, ob nas ali preprosto v naši bližini.*

Zbrana sredstva bomo namenili v humanitarne namene.

Pred pokopališčema v Šmartnem pri Litiji in Litiji vas bodo 27. 10., 31. 10. ter 1. 11. 2019
od 8.00 do 17.00 čakali prostovoljci, ki vam bodo še podrobneje razložili namen akcije.
V zameno za dar boste prejeli zastavico sočutja, ki jo boste lahko pustili na grobu.

**POMAGAJMO TISTIM, KI ŠE LAHKO ŽIVIJO,
ČE NISMO MOGLI VSEM, KI SE JIH TE DNI SPOMINJAMO!**

Veronika Jesenšek, koordinatorka akcije

**POMAGAJMO TISTIM, KI ŠE LAHKO ŽIVIJO,
ČE NISMO MOGLI VSEM, KI SE JIH TE DNI SPOMINJAMO!**

(Vir fotografije: <https://www.slovenec.org/2018/07/29/sodelujite-v-dobrodelni-akciji-manj-sveck-za-manj-grobov-2018/>)

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta v nas.
Srce je omagalo, tvoj dih je zastal,
a v naših srcih vedno boš ostal.*

ZAHVALA

Po dolgi boleznini je za zmeraj zaspal naš dragi oče, tast, stari oče in pradedek

JOŽE PONEBŠEK

iz Gradiških Laz, 14. 3. 1936–21. 9. 2019.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob boleči izgubi ata Jožeta sočutno stiskali roke in izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej bi se radi zahvalili vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam nudili pomoč in oporo ter nam pomagali pri izvedbi pogrebne slovesnosti. Posebna zahvala tudi vsem zaposlenim v Domu Tisje – enoti Nagelj za nego, oskrbo in vso pomoč, sočutje ter prijazne besede, ki ste jih nudili atu Jožetu.

Vsi njegovi

*Ni res, da je odšel,
nikoli ne bo.
Vpet v naša srca
z najlepšimi spomini
bo vsak naš korak
spremljal v tišini.*

V SPOMIN

MATJAŽU NOVLJANU,

7. 3. 1971–3. 10. 2009.

3. oktobra mineva deset let žalosti in praznine. Še vedno je težko sprejeti, da te ni več med nami.
V naših srcih si še vedno živ in vedi, da boš tak tudi ostal, čeprav si nekje daleč, daleč ...
Pogrešamo te!

Žena Romana, sinova Jan in Andraž, mami Nada, ata Ignac in brat Boštjan

Arheologinja modre krvi

Avtor članka: Tim Šteferl

Vojvodinja Mecklenburška – to je nedvomno eno izmed najbolj zvanečih imen, ki se ga povezuje z našim gradom Bogenšperk. Mecklenburški so bili ena izmed najvplivnejših nemških plemiških rodbin in so do leta 1918 vladali obsežni istoimenski vojvodini na severu Nemčije.

Leta 1856 se je na Dunaju rodila princesa Marija Gabrijela Eleonora, najmlajša hči kneza Huga Alfreda Windisch-Graetza in njegove prve žene, Luize Mecklenburške. O njenem otroštvu pravzaprav vemo zelo malo, zato o njenem zgodnjem življenju ne bom izgubljal besed. Mlado princeso Marijo je za starine navdušil njen stric, princ Ernest Windisch-Graetz, numizmatik in zbiratelj arheoloških najdb. Princ Ernest je v 80. letih 19. stoletja vodil izkopavanja na Vačah, med njegove znamenite najdbe pa štejemo pasno sponko s prizori konjenikov, ki jo hrani Naturhistorisches Museum na Dunaju. Leta 1881 se je poročila s svojim bratrancem po materini strani, vojvodo Pavlom Friderikom Mecklenburškim, v zakonu pa so se jima rodili štiri otroci. Poroka je tedaj dvignila kar precej prahu, kajti skoraj škandalozno je bilo, da se je protestantski vojvoda poročil s katoliško princeso. Verske razprtije so bile tudi eden izmed razlogov, da je par živel ločeno od svoje družine, sprva v Benetkah. Vojvodinja Marija Gabrijela je bila ekstrava-

Mlada princesa Marija Gabrijela Windisch-Graetz (fotografijo hrani Pokrajinski arhiv Maribor)

Vojvodski par na dvorišču gradu Bogenšperk (fotografijo hrani Pokrajinski arhiv Maribor)

gantna plemkinja, ki je živel razkošno življenje in je zelo rada trošila mecklenburški denar, ki ji je po poroki pripadal. Njenega svaka, velikega vojvodo Friderika Franca III., je začelo resno skrbeti za družinsko blagajno, zato ji je strogo omejil finančna sredstva in nad njo uvedel nekakšno skrbništvo. Vojvodinja Mecklenburška se je tako umaknila iz razkošnega življenja in se skupaj s služkinčadjo leta 1904 preselila na grad Bogenšperk, ki je bil v lasti njenega brata, kneza Huga Verianda Windisch-Graetza. Na Bogenšperku se je osamljena vojvodinja začela posvečati arheologiji. Sprva je začela kopati v neposredni okolici gradu, kasneje pa so na njeno željo na Kranjsko pripotovali nemški arheologi, od katerih se je učila arheoloških spretnosti. Sčasoma se je začela posvečati večjim izzi-
vom, med drugim izkopavanjem hallstatskih nekropol po vsej Dolenjski in v Zasavju, od leta 1905 dalje je vodila obsežna arheološka izkopavanja v Vinici, Stični, na Vačah in Magdalenski gori. Skupno je menda izkopala več kot tisoč grobov, predmete pa je hranila kar na Bogenšperku. V Stični je izkopala celo imeniten bronast oklep, ki ga je skupaj s še nekaj kosi poslala svojemu malemu bratrancu, nemškemu cesarju Viljemu II., v Berlin. Cesar, ki je veljal za velikega vojaškega samovšečneža, ji je v zahvalo poslal sto tisoč takratnih mark, da je lahko nadaljevala s svojim udejstvovanjem. Nad njenim početjem pa niso bili navdušeni muzealci in ministrstva, ki so tovrstno početje označevali za »roparsko kopanje«, a ji žal niso mogli nasprotovati. Takrat namreč še ni bilo zakona, ki bi njeno početje omejeval, ustavila jo je šele 1. svetovna vojna.

Po vojni so njeno zbirko na Bogenšperku začasno zapečatili, čemur je vztrajno nasprotovala. To pa ni bila njena edina skrb, po razpadu Avstro-Ogrske je bilo namreč v novi kraljevini ozračje naperjeno proti nek-

danjemu »tujemu« plemstvu, ki je izgubilo skoraj vse svoje privilegije, po agrarni reformi pa tudi ogromne dele svojih posesti. Vojvodinja Mecklenburška je bila že pred vojno med okoličani izjemno nepriljubljena, bila je namreč zelo čudaška, na trenutke menda celo arogantna in poniževalna do svoje služinčadi, ukvarjala naj bi se s prerokovanjem, včasih je cele noči neprekinjeno molila v grajski kapeli. Zaradi svojega čudaškega in ekscentričnega obnašanja ni bila priljubljena niti med člani rodbine Windisch-Graetz, spomin nanjo je med njihovimi potomci še vedno precej slab. Sodu pa je dno izbilo njeno ravnanje proti koncu 1. svetovne vojne, zapisi o tem so se ohranili v starih časopisih. Vojvodinja je bila velika ljubiteljica konj, na Bogenšperku je imela v hlevih menda šest čudovitih žrebcev. Ker je zaradi vojne sena na grajskem posestvu primanjkovalo, je vojvodinja od litijskega glavarja zahtevala, naj kmetom naroči, da naj na grad prinesejo deset ton sena (vsak po 200–300 kg) za konje. Kmetje so se temu seveda uprli, zato jim je vojvodinja zagrozila, da jim ga bodo pač pobrali žandarji. Po koncu vojne so kmetje iz Kostrevnice, Liberge in Črnega Potoka celo pripravljali manjši kmečki upor proti kruti vojvodinji. V časopisih so pisali, kako bodo »nemško pritepenko nagnali, v gradu pa uredili stanovanja ali skladišče, ki jih je vedno premalo«. Zaradi strahu pred razjarjenimi kmeti je bil Bogenšperk nekaj časa celo pod policijsko zaščito, pritisk pa je bil za vojvodinjo prevelik, zato je grad leta 1922 zapustila in se preselila v Ludwigslust na severu Nemčije, kjer je leta 1929 tudi umrla. Zapustila je veliko arheološko zbirko, ki jo je njena hči leta 1934 prodala na dražbi. Arheološka zbirčina vojvodinje Mecklenburške je danes v Peabody Museumu v ZDA, majhen del izkopanin pa hranijo v Narodnem muzeju v Ljubljani.